

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

A szervezetet nyilvántartó bíróság megnevezése:

01 Fővárosi Törvényszék

Érkezés dátuma: 2024-05-29 19:22:40. Érkeztetési szám: EB00732599

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Nyilvántartási szám: 01-01-0007526

Tárgyév: 2023

Időszak terjedelme: egész év töredék év 2023-01-01 2023-12-31
időszak kezdete időszak vége

A mérleget a Számv. tv. 1. számú mellékletének

A változata szerint tagoljuk

Az eredménykimutatást a Számv. tv.

2. számú melléklete szerinti tagolásban (össz költség eljárás) alkalmazzuk

A beszámolót az alábbi devizanemben készítjük el:

forint

Külföldi devizanem alkalmazása esetén a beszámoló készítésekor érvényes MNB árfolyam

A mérlegfőösszeg meghaladja a 100 milliárd forintot

Nem

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

A szervezetet nyilvántartó bíróság megnevezése:

01 Fővárosi Törvényszék

Tárgyév:

2 0 2 3

Időszak terjedelme: egész év

töredék év

2 0 2 3 - 0 1 - 0 1

időszak kezdete

2 0 2 3 - 1 2 - 3 1

időszak vége

Válassza ki, hogy a beszámoló (és közhasznúsági melléklet) az alábbiak közül melyikre vonatkozik!

a. Szervezet

b. Jogi személy szervezeti egység (származtatott jogi személy)

Szervezet neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Szervezet székhelye:

Irányítószám: 1 1 2 2

Település: Budapest

Közterület neve: Határőr

Közterület jellege: út

Házzszám: 35.

Lépcsőház:

Emelet:

Ajtó:

Jogi személy szervezeti egység neve:

Jogi személy szervezeti egység székhelye:

Irányítószám:

Település:

Közterület neve:

Közterület jellege:

Házzszám:

Lépcsőház:

Emelet:

Ajtó:

Nyilvántartási szám:

0 1 - 0 1 - 0 0 0 7 5 2 6

Ügyszám:

0 1 0 0 / P k . 6 0 4 8 1 / 1 9 9 9

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

1 8 2 3 7 0 1 0 - 2 - 4 3

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység képviselőjének neve:

Dr. Schmidt Mária

Képviselő aláírása:

Keltezés:

Budapest

2 0 2 4 - 0 5 - 1 7

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Számv.tv. szerinti mérleg "A" változat

Adatok ezer forintban

	Előző év	Előző év helyesbítése	Tárgyév
ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK)			
A. Befektetett eszközök	9 703 655		10 211 068
I. Immateriális javak	39 633		297 314
1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke			
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke			
3. Vagyoni értékű jogok	127		0
4. Szellemi termékek	39 506		297 314
5. Üzleti vagy cégérték			
6. Immateriális javakra adott előlegek			
7. Immateriális javak érték helyesbítése			
II. Tárgyi eszközök	9 657 849		9 907 581
1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	4 278 853		5 372 104
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek			
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	959 821		911 728
4. Tenyészállatok			
5. Beruházások, felújítások	4 274 095		3 622 458
6. Beruházásokra adott előlegek	145 080		1 291
7. Tárgyi eszközök érték helyesbítése			
III. Befektetett pénzügyi eszközök	6 173		6 173
1. Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban			
2. Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban			
3. Tartós jelentős tulajdoni részesedés			
4. Tartósan adott kölcsön jelentős tulajdoni részesedési viszonyban álló vállalkozásban			
5. Egyéb tartós részesedés			
6. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban			
7. Egyéb tartósan adott kölcsön	6 173		6 173
8. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír			
9. Befektetett pénzügyi eszközök érték helyesbítése			
10. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete			
IV. Halasztott adókövetelés			

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Számv.tv. szerinti mérleg "A" változat

Adatok ezer forintban

	Előző év	Előző év helyesbítése	Tárgyév
B. Forgóeszközök	8 415 250		14 113 965
I. Készletek	162 439		142 021
1. Anyagok			
2. Befejezetlen termelés és félkész termékek	5 396		5 836
3. Növendék-, hízó- és egyéb állatok			
4. Késztermékek	153 397		132 808
5. Áruk	3 646		3 377
6. Készletekre adott előlegek			
II. Követelések	244 351		174 022
1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	11 977		20 829
2. Követelések kapcsoló vállalkozással szemben			
3. Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
4. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
5. Váltókövetelések			
6. Egyéb követelések	232 374		153 193
7. Követelések értékelési különbözete			
8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete			
III. Értékpapírok			
1. Részesedés kapcsoló vállalkozásban			
2. Jelentős tulajdoni részesedés			
3. Egyéb részesedés			
4. Saját részvények, saját üzletrészek			
5. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok			
6. Értékpapírok értékelési különbözete			
IV. Pénzeszközök	8 008 460		13 797 922
1. Pénztár, csekkek	8 404		9 647
2. Bankbetétek	8 000 056		13 788 275
C. Aktív időbeli elhatárolások	106 134		27 003
1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	97 053		21 896
2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	9 081		5 107
3. Halasztott ráfordítások			
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	18 225 039		24 352 036

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Számv.tv. szerinti mérleg "A" változat

Adatok ezer forintban

	Előző év	Előző év helyesbítése	Tárgyév
FORRÁSOK (PASSZÍVÁK)			
D. Saját tőke	2 040 485		3 178 615
I. Jegyzett tőke	717 000		717 000
<i>ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken</i>			
II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)			
III. Tőketartalék			
IV. Eredménytartalék	767 028		1 323 485
V. Lekötött tartalék			
VI. Értékelési tartalék			
1. Értékhelyesbítés értékelési tartaléka			
2. Valós értékelés értékelési tartaléka			
VII. Adózott eredmény	556 457		1 138 130
E. Céltartalékok			62 997
1. Céltartalék a várható kötelezettségekre			
2. Céltartalék a jövőbeni költségekre			62 997
3. Egyéb céltartalék			
F. Kötelezettségek	668 531		606 067
I. Hátrasorolt kötelezettségek			
1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben			
2. Hátrasorolt kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
3. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
4. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben			
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek			
1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök			
2. Átváltoztatható és átváltozó kötvények			
3. Tartozások kötvénykibocsátásból			
4. Beruházási és fejlesztési hitelek			
5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek			
6. Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben			
7. Tartós kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben			

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Számv.tv. szerinti mérleg "A" változat

Adatok ezer forintban

	Előző év	Előző év helyesbítése	Tárgyév
8. Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
9. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek			
10. Halasztott adókötelezettség			
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	668 531		606 067
1. Rövid lejáratú kölcsönök			
- ebből: az átváltoztatható és átváltozó kötvények			
2. Rövid lejáratú hitelek			
3. Vevőktől kapott előlegek	239		239
4. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	514 344		65 233
5. Váltótartozások			
6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben			
7. Rövid lejáratú kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben			
8. Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
9. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	153 948		540 595
10. Kötelezettségek értékelési különbözete			
11. Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete			
G. Passzív időbeli elhatárolások	15 516 023		20 504 357
1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása	5 607 330		10 199 261
2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	331 971		214 243
3. Halasztott bevételek	9 576 722		10 090 853
FORRÁSOK ÖSSZESEN	18 225 039		24 352 036

Ny.v.:1.2 A nyomtatvány papír alapon nem küldhető be!

Nyomtatva: 2024.05.29 19.25.05

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Eredménykimutatás (össz költség eljárással)

Adatok ezer forintban

	Alaptevékenység			Vállalkozási tevékenység			Összesen		
	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	595 919		827 366	49 275		42 675	645 194		870 041
02. Exportértékesítés nettó árbevétele									
I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	595 919		827 366	49 275		42 675	645 194		870 041
03. Saját termelésű készletek állományváltozása				-11 594		-20 149	-11 594		-20 149
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	32 727		19 537				32 727		19 537
II. Aktivált saját teljesítmények értéke (+03+04)	32 727		19 537	-11 594		-20 149	21 133		-612
III. Egyéb bevételek	6 260 885		3 137 340	799		1 910	6 261 684		3 139 250
<i>ebből: visszaírt értékvesztés</i>									
<i>ebből: tagdíj</i>									
<i>ebből: alapítótól kapott befizetés</i>									
<i>ebből: kapott támogatás</i>	6 252 684		3 127 971	754		1 882	6 253 438		3 129 853
05. Anyagköltség	67 890		130 664				67 890		130 664
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	4 236 269		891 193	24 112		17 906	4 260 381		909 099
07. Egyéb szolgáltatások értéke	25 411		25 885				25 411		25 885
08. Eladott áruk beszerzési értéke	708		1	5 286		7 746	5 994		7 747
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke									
IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	4 330 278		1 047 743	29 398		25 652	4 359 676		1 073 395

Ny.v.:1.2 A nyomtatvány papír alapon nem küldhető be!

Nyomtatva: 2024.05.29 19.25.05

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Eredménykimutatás (össz költség eljárással)

Adatok ezer forintban

	Alaptevékenység			Vállalkozási tevékenység			Összesen		
	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév
10. Bérköltség	1 291 028		1 736 018	2 015			1 293 043		1 736 018
11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	47 834		78 154				47 834		78 154
12. Bérjárulékok	157 015		216 439	236			157 251		216 439
V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	1 495 877		2 030 611	2 251			1 498 128		2 030 611
VI. Értékcsökkenési leírás	316 695		380 103				316 695		380 103
VII. Egyéb ráfordítások	343 096		165 843				343 096		165 843
<i>ebből: értékvesztés</i>									
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I+II+III-IV-V-VI-VII)	403 585		359 943	6 831		-1 216	410 416		358 727
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés									
<i>ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott</i>									
14. Részesedésekből származó bevételek, árfolyamnyereségek									
<i>ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott</i>									
15. Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó bevételek, árfolyamnyereségek									
<i>ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott</i>									
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	146 358		779 505				146 358		779 505
<i>ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott</i>									
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	675		76				675		76
<i>ebből: értékelési különbözet</i>									

Ny.v.:1.2 A nyomtatvány papír alapon nem küldhető be!

Nyomtatva: 2024.05.29 19.25.05

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Eredménykimutatás (összköltség eljárással)

Adatok ezer forintban

	Alaptevékenység			Vállalkozási tevékenység			Összesen		
	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	147 033		779 581				147 033		779 581
18. Részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamveszteségek									
<i>ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott</i>									
19. Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó ráfordítások, árfolyamveszteségek									
<i>ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott</i>									
20. Fizetendő (fizetett) kamatok és kamatjellegű ráfordítások									
<i>ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott</i>									
21. Részesedések, értékpapírok, tartósan adott kölcsönök, bankbetétek értékvesztése									
22. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	992		178				992		178
<i>ebből: értékelési különbözet</i>									
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19+20+21+22)	992		178				992		178
B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	146 041		779 403				146 041		779 403
C. Adózás előtti eredmény (+A+B)	549 626		1 139 346	6 831		-1 216	556 457		1 138 130
X. Adófizetési kötelezettség									
X/1. Halasztott adókülönbözet									
D. Adózott eredmény (+C-X+X/1)	549 626		1 139 346	6 831		-1 216	556 457		1 138 130

Ny.v.:1.2 A nyomtatvány papír alapon nem küldhető be!

Nyomtatva: 2024.05.29 19.25.05

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Eredménykimutatás (tájékoztató adatok)

Adatok ezer forintban

	Alaptevékenység			Vállalkozási tevékenység			Összesen		
	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév
A. Központi költségvetési támogatás	5 935 223		2 755 489				5 935 223		2 755 489
<i>ebből: normatív támogatás</i>									
B. Helyi önkormányzati költségvetési támogatás									
<i>ebből: normatív támogatás</i>									
C. Az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás									
D. Az Európai Unió költségvetéséből vagy más államtól, nemzetközi szervezettől származó támogatás									
E. A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI.törvény alapján átutalt összeg	198		284				198		284
F. Közszolgáltatási bevétel									
G. Adományok									
H. Közhasznú tevékenység ráfordításai	6 486 938		3 624 478				6 486 938		3 624 478

Könyvvizsgálói záradék

Az adatok könyvvizsgálattal alá vannak támasztva.

Igen

Nem

Ny.v.:1.2 A nyomtatvány papír alapon nem küldhető be!

Nyomtatva: 2024.05.29 19.25.05

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

1. Szervezet / Jogi személy szervezeti egység azonosító adatai

1.1 Szervezet

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:

Közterület neve: Közterület jellege:

Házaszám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.1 Jogi személy szervezeti egység

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:

Közterület neve: Közterület jellege:

Házaszám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.3 Ügyszám:

/

1.4 Nyilvántartási szám:

- -

1.5 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

- -

1.6 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység képviselőjének neve:

2. Tárgyévben végzett alpcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása

Az Alapítvány által elsődlegesen végzett közfeladat a kulturális örökség védelme, elemeinek megőrzése, fenntartható használatuknak elősegítése és támogatás, mely feladatot az általa üzemeltetett Terror Háza Múzeumon keresztül valósít meg. Az Alapítvány további céljainak megvalósítása érdekében működteti a XX. Század Intézetet, a XXI. Század Intézetet, a Habsburg Történelmi Intézetet, a Kommunizmus Kutató Intézetet, valamint a Kertész Imre Intézetet. A tulajdonában, illetve birtokában lévő kulturális javakat kiállítja, tovább egyéb formában közzéteszi.

3. Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként)

3.1 Közhasznú tevékenység megnevezése:

3.2 Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely:

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

3.3 Közhasznú tevékenység célcsoportja:

3.4 Közhasznú tevékenységből részesülők létszáma:

3.5 Közhasznú tevékenység főbb eredményei:

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

1. Szervezet / Jogi személy szervezeti egység azonosító adatai

1.1 Szervezet

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:

Közterület neve: Közterület jellege:

Házzám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.1 Jogi személy szervezeti egység

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:

Közterület neve: Közterület jellege:

Házzám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.3 Ügyszám:

/ /

1.4 Nyilvántartási szám:

- -

1.5 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

- -

1.6 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység képviselőjének neve:

2. Tárgyévben végzett alapcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása

Tevékenységeivel biztosítja a társadalom számára a kulturális javakhoz való hozzáférést és így a közművelődést, továbbá elősegíti a természet, társadalmi, művészeti, kulturális és tudományos összefüggések kutatását, megértését, nyomon követi azok jelenkori változásait és folytonos művelődésre ösztönöz.

3. Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként)

3.1 Közhasznú tevékenység megnevezése:

3.2 Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely:

A nemzeti köznevelésről

3.3 Közhasznú tevékenység célcsoportja:

3.4 Közhasznú tevékenységből részesülők létszáma:

3.5 Közhasznú tevékenység főbb eredményei:

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

1. Szervezet / Jogi személy szervezeti egység azonosító adatai

1.1 Szervezet

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

1.2 Székhely

Irányítószám: **1122** Település: **Budapest**

Közterület neve: **Határőr** Közterület jellege: **út**

Házzszám: **35.** Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.1 Jogi személy szervezeti egység

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:

Közterület neve: Közterület jellege:

Házzszám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.3 Ügyszám:

0100/Pk.60481/1999

1.4 Nyilvántartási szám:

01-01-0007526

1.5 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

18237010-2-43

1.6 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység képviselőjének neve:

Dr. Schmidt Mária

2. Tárgyévben végzett alapcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása

3. Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként)

3.1 Közhasznú tevékenység megnevezése: **kulturális örökség védelme**

3.2 Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely: **2001. évi LXIV. törvény**

A kulturális örökség védelméről

3.3 Közhasznú tevékenység célcsoportja: **magyar és külföldi érdeklődők**

3.4 Közhasznú tevékenységből részesülők létszáma:

3.5 Közhasznú tevékenység főbb eredményei:

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

1. Szervezet / Jogi személy szervezeti egység azonosító adatai

1.1 Szervezet

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

1.2 Székhely

Irányítószám: **1122** Település: **Budapest**

Közterület neve: **Határőr** Közterület jellege: **út**

Házzszám: **35.** Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.1 Jogi személy szervezeti egység

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:

Közterület neve: Közterület jellege:

Házzszám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.3 Ügyszám:

0100/Pk.60481/1999

1.4 Nyilvántartási szám:

01-01-0007526

1.5 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

18237010-2-43

1.6 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység képviselőjének neve:

Dr. Schmidt Mária

2. Tárgyévben végzett alapcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása

3. Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként)

3.1 Közhasznú tevékenység megnevezése: **Tudományos kutatás**

3.2 Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely: **Magyarország Alaptörvénye**

3.3 Közhasznú tevékenység célcsoportja: **magyar és külföldi intézmények és magánszemélyek**

3.4 Közhasznú tevékenységből részesülők létszáma:

3.5 Közhasznú tevékenység főbb eredményei:

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

5. Cél szerinti jutattások kimutatása

Adatok ezer forintban

5.1	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgyév
5.2	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgy év
5.3	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgy év
5.4	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgy év
5.5	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgy év
	Cél szerinti juttatások kimutatása (összesen)		
	Cél szerinti juttatások kimutatása (mindösszesen)		

6. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás

6.1	Tisztség	Előző év	Tárgyév
	<small>Vezető tisztségviselők (Főigazgató, Kuratóriumi tagok, FB tagok)</small>	75 312	77 788
6.2	Tisztség	Előző év	Tárgy év
6.3	Tisztség	Előző év	Tárgy év
6.4	Tisztség	Előző év	Tárgy év
6.5	Tisztség	Előző év	Tárgy év
	Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás (mindösszesen):	75 312	77 788

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

7. Közhasznú jogállás megállapításához szükséges mutatók

Adatok ezer forintban

Alapadatok	Előző év (1)	Tárgyév (2)
A. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás	75 312	77 788
B. Éves összes bevétel	7 075 044	4 788 260
C. A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény alapján átutalt összeg	198	284
D. Közszolgáltatási bevétel		
E. Normatív támogatás		
F. Az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás		
G. Korrigált bevétel [B-(C+D+E+F)]	7 074 846	4 787 976
H. Összes ráfordítás (kiadás)	6 518 587	3 650 130
I. Ebből személyi jellegű ráfordítás	1 498 128	2 030 611
J. Közhasznú tevékenység ráfordításai	6 486 938	3 624 478
K. Adózott eredmény	556 457	1 138 130
L. A szervezet munkájában közreműködő közérdekű önkéntes tevékenységet végző személyek száma (a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek megfelelően)		
<i>Erőforrás ellátottság mutatói</i>	<i>Mutató teljesítése</i>	
	<i>Igen</i>	<i>Nem</i>
Ectv. 32. § (4) a) $[(B1+B2)/2 > 1.000.000, - Ft]$	☒	☐
Ectv. 32. § (4) b) $[K1+K2 \geq 0]$	☒	☐
Ectv. 32. § (4) c) $[(I1+I2-A1-A2)/(H1+H2) \geq 0,25]$	☒	☐
<i>Társadalmi támogatottság mutatói</i>	<i>Mutató teljesítése</i>	
Ectv. 32. § (5) a) $[(C1+C2)/(G1+G2) \geq 0,02]$	☐	☒
Ectv. 32. § (5) b) $[(J1+J2)/(H1+H2) \geq 0,5]$	☒	☐
Ectv. 32. § (5) c) $[(L1+L2)/2 \geq 10 \text{ fő}]$	☐	☒

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet Számv. tv. szerinti éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-943

2023. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

CSATOLT MELLÉKLETEK

(Melléklet típusonként csak 1 dokumentum csatolható)

1. Megjelenítésre kerülő mellékletek

PK-943-01 Könyvvizsgálói jelentés	Melléklet csatolva:	☒
	Eredetivel rendelkezik:	☒
PK-943-02 Szöveges beszámoló	Melléklet csatolva:	☒
	Eredetivel rendelkezik:	☒
PK-943-03 Kiegészítő melléklet	Melléklet csatolva:	☒
	Eredetivel rendelkezik:	☒

2. Megjelenítésre nem kerülő mellékletek

PK-943-04 Meghatalmazás	Melléklet csatolva:	☒
<i>jogosultság igazolása, amennyiben nem a szervezet saját Céglapján vagy nem a bejegyzett képviselő Ügyféllapján keresztül kerül előterjesztésre a beszámoló</i>	Eredetivel rendelkezik:	☒

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány kuratóriumának

Vélemény

Elvégeztük a **Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány** („az Alapítvány”) 2023. évi éves beszámolójának könyvvizsgálatát, amely éves beszámoló a 2023. december 31-i fordulónapra készített mérlegből – melyben az eszközök és források egyező végösszege 24.352.036 eFt, az adózott eredmény 1.138.130 eFt nyereség, melyből közhasznú eredmény 1.139.346 eFt nyereség, vállalkozási eredmény -1.216 eFt veszteség -, és az ugyanezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó eredménykimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll.

Véleményünk szerint a mellékelt éves beszámoló megbízható és valós képet ad az Alapítvány 2023. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó jövedelmi helyzetéről a Magyarországon hatályos, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvénnyel összhangban (a továbbiakban: „számviteli törvény”).

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgáló éves beszámoló könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Függetlenek vagyunk a társaságtól a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara „A könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzata”-ban, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Könyvvizsgálók Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott „Nemzetközi etikai kódex kamarai tag könyvvizsgálóknak (a nemzetközi függetlenségi standardokkal egybefoglalva)” című kézikönyvében (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és megfeleltünk az ugyanezen normákban szereplő további etikai előírásoknak is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Egyéb információk: A közhasznúsági melléklet

Az egyéb információk a **Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány** 2023. évi közhasznúsági mellékletéből állnak. A vezetés felelős a közhasznúsági mellékletnek a 350/2011 (XII.30.) Kormányrendelet vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért. A független könyvvizsgálói jelentésünk „Vélemény” szakaszában az éves beszámolóra adott véleményünk nem vonatkozik a közhasznúsági mellékletre, és a közhasznúsági mellékletre vonatkozóan nem bocsátunk ki semmilyen formájú bizonyosságot nyújtó következtetést.

Az éves beszámoló általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk a közhasznúsági melléklet átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy a közhasznúsági mellékletben foglalt egyéb információk lényegesen ellentmondanak-e az éves beszámolónak vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy azok lényeges hibás állítást tartalmaznak. Ha az elvégzett

munkánk alapján arra a következtetésre jutunk, hogy a közhasznúsági melléklet lényeges hibás állítást tartalmaz, kötelességünk erről és a hibás állítás jellegéről jelentést tenni.

A számviteli törvény alapján a mi felelőségünk továbbá annak a megítélése, hogy a közhasznúsági melléklet a számviteli törvény, illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban van-e, és erről, valamint az közhasznúsági melléklet és az éves beszámoló összhangjáról vélemény nyilvánítása.

Véleményünk szerint a **Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány** 2023. évi közhasznúsági melléklete minden lényeges vonatkozásban összhangban van a **Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány** 2023. évi éves beszámolójával és a számviteli törvény vonatkozó előírásaival.

Mivel egyéb más jogszabály a Társaság számára nem ír elő további követelményeket a közhasznúsági mellékletre, ezért e tekintetben nem mondunk véleményt.

A közhasznúsági mellékletben lévő lényeges ellentmondás vagy lényeges hibás állítás nem jutott a tudomásunkra, így ezek tekintetében nincs jelentenivalónk.

A vezetés [és az irányítással megbízott személyek] felelősége az éves beszámolóért

A vezetés felelős a megbízható és valós képet adó éves beszámoló elkészítéséért a számviteli törvénnyel összhangban, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes éves beszámoló elkészítése.

Az éves beszámoló elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje az Alapítványnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közzétegye a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló éves beszámoló összeállításáért. A vezetésnek a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulnia, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a vállalkozási tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn.

Az irányítással megbízott személyek felelősek az Alapítvány pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgáló éves beszámoló könyvvizsgálataért való felelősége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy az éves beszámoló egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott éves beszámoló alapján meghozott gazdasági döntéseit.

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardok szerinti könyvvizsgálat egésze során szakmai megítélést alkalmazunk és szakmai szkepticizmust tartunk fenn.

Továbbá:

- Azonosítjuk és felmérjük az éves beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, kialakítjuk és végrehajtjuk az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálói eljárásokat, valamint elegendő és megfelelő könyvvizsgálói bizonyítékot szerzünk a véleményünk megalapozásához. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.

- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy az Alapítvány belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló éves beszámoló összeállítása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel az Alapítvány vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet az éves beszámolóban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősíteniük kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy az Alapítvány nem tudja a vállalkozást folytatni.
- Értékeljük az éves beszámoló átfogó bemutatását, felépítését és tartalmát, beleértve a kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy az éves beszámolóban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.
- Az irányítással megbízott személyek tudomására hozzuk - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve az Alapítvány által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is, ha voltak ilyenek.

Budapest, 2024. május 18.

**Szuper-Audit Könyvvizsgáló
és Adótanácsadó Kft.**
(MKK nyilv. tart. szám: **001402**)
1139-Budapest, Petneházy u. 24-26.

Németh Tamás
kamarai tag könyvvizsgáló
(MKK tagsági szám: **004852**)

K

KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI
TÖRTÉNELEM ÉS TÁRSADALOM KUTATÁSÁÉRT
ALAPÍTVÁNY

SZÖVEGES BESZÁMOLÓ A 2023. ÉVI KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉSHEZ

TARTALOMJEGYZÉK

I	INTÉZETEK TEVÉKENYSÉGE, RENDEZVÉNYEI	3
1.1	A Terror Háza Múzeum tevékenysége	3
1.2	A Kommunizmuskutató Intézet tevékenysége	12
	Egyéb tevékenység	15
1.3	A Habsburg Történeti Intézet tevékenysége	16
	Rendezvények	16
1.4	XX. Század Intézet tevékenysége	18
1.5	XXI. Század Intézet tevékenysége	24
1.6	A Kertész Imre Intézet tevékenysége	30
II	AZ ALAPÍTVÁNY EGYÉB PROJEKTJEI ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK	39
2.1	Puskás Kiállítási Központ megvalósítása	39
2.2	Digitális tananyagfejlesztés	39
III	AZ ALAPÍTVÁNY 2023. ÉVI KIADVÁNYAI	42
3.1	Megjelent kiadványok	42
IV	AZ ALAPÍTVÁNY KOMMUNIKÁCIÓJA	45
V	AZ ALAPÍTVÁNY ARCHÍVUMÁNAK TEVÉKENYSÉGE	46
7.1	Archívum	46
7.2	Könyvtár	46

INTÉZETEK TEVÉKENYSÉGE, RENDEZVÉNYEI

1.1 A Terror Háza Múzeum tevékenysége

1.1.1 Gyűjteményfejlesztés, gyarapodás

A múzeum számára felajánlott műtárgyakat megszűrjük, és ezt követően kerülnek gyarapításra. Célirányos gyűjtést 2023-ban nem folytattunk.

Műtárgy gyarapodás. Gyémánt László festőművész Pallavicini-Pálinkás Antal portréja, Katona Áron Sándor képzőművész négy tűzzománc alkotása és egy 1956-os lyukas zászló. Több köteg az 1940–50-es évekből származó igazolvány, fotó, személyes-, munkaügyi- és hivatalos levelezéssel gazdagodott a gyűjtemény, melynek szétválogatása folyamatban van. Egy magánszemély 1956-os lyukas zászlót és egy 1956-os amerikai segélyből származó sajtos dobozt ajándékozott a múzeumnak.

1.1.2 Műtárgynyilvántartás, feldolgozás

Az év elején elvégeztük a műtárgykölcsönzések éves revízióját, a kiállításban lévő tárgyak éves revízióját és takarítását is.

Dokumentálásra került a Puskás múzeum kiállításának anyaga. A kiállításban szereplő 720 darab tárgyat tételesen beazonosítottuk, lefotóztuk és méreteztük. A kölcsönzött tárgyak szerződésben szereplő tételeit egyeztettük a kiállításban lévő tételekkel.

Befejeztük a 369 darabos Németh Endre éremgyűjtemény Museum digitar-ba (az intézmény által használt múzeumi digitális nyilvántartó rendszer) való rögzítését és ezzel párhuzamosan a műtárgyak leírását. Mindegyik leíráshoz a tárgyak fotóit is mellékeljük. Ezt követően hozzáfogtunk két újabb gyűjteményi egység, a plakátok és a fényképek rögzítéséhez.

A raktárban található műtárgyakat és installációt szétválogattuk, és hozzákezdünk a raktárban található több mint 8.000 tételből és 15 gyűjteményi egységből álló zánkai úttörő múzeum anyagának áttekintéséhez és számítógépes rögzítéséhez.

1.1.3 Tudományos ismeretterjesztés, múzeumpedagógia

Kutatószolgálatot biztosítottunk a múzeum történészei számára. A nyár folyamán kazah egyetemi oktatóknak bemutattuk a gyűjteményt és a nyilvántartási rendszerünket.

November 24-én a Szovjetunióba hurcolt magyar politikai rabok és kényszermunkások emléknapjához kapcsolódóan múzeumpedagógiai foglalkozást tartottunk az állandó kiállítás Gulag-termében. A program keretében Balogh Gábor, a múzeum vezető történésze túlélőkkel

készített interjúrészletekkel, eredeti műtárgyakkal, a diákokat bevonva idézte fel 700 ezer magyar ember rabszolgasorsát a Gulag-szigetvilág táboraiban. A tervek szerint a jövő évben több más tematikákban is kidolgozásra kerül múzeumpedagógiai program, amely így a múzeum új programeleme lesz.

1.1.4 Rendezvények

Időszaki kiállítások – Házhoz megy a múzeum!

2023-ban új programsorozatot indított a Terror Háza Múzeum, amelynek keretében két korábbi tablókiállításunkat, az 1956-os forradalom és szabadságharc történetét bemutató *1956 – A szabadságért és a függetlenségért*, valamint a szovjet kényszermunkatáborok történetét és az elhurcolt magyarok sorsát bemutató *Rabszolgasorsra ítélve* című időszaki kiállításainkat juttatjuk el magyarországi közoktatási és közművelődési intézményekbe. A kiállításokat és a bemutatott történeteket minden helyszínen a Terror Háza Múzeum történészei helyezik kontextusba rendhagyó történelemóra keretében.

A 2023-as évben az alábbi intézményekben mutattuk be kiállításainkat:

- Ciszterci Szent István Gimnázium, Székesfehérvár
- Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium, Budapest
- Corvin Mátyás Gimnázium, Budapest
- Aba Novák Kulturális Agóra, Szolnok
- Károlyi Mihály Magyar-Spanyol Tannyelvű Gimnázium, Budapest
- Sashegyi Sándor Gimnázium, Pomáz
- Békefi Antal Városi Könyvtár és Művelődési Ház, Zirc
- Zrínyi Miklós Gimnázium, Budapest
- Szentannai Sámuel Református Gimnázium, Technikum és Kollégium, Karcag

A felsorolt megnyitókön összesen több mint 1500 diáknak tartottak előadást történészeink, míg a kiállítások tablói a teljes iskolai közösségek és a látogatók számára is ingyenesen elérhetőek voltak.

Korrajz – A diktatúrák hétköznapijai

2023-ban új, havonta jelentkező sorozatot indított a Terror Háza Múzeum *Korrajz* címmel. A műsorban az állandó kiállításunkban kiállított egy-egy műtárgy kapcsán mutatjuk be a

totalitárius diktatúrák hétköznapjainak történetét. Ezzel segítünk megidézni azt a világot, amely körbevette az embereket a diktatúra korszakában.

Mit kockáztatott az, aki a Szabad Európa Rádiót hallgatta? Milyen formái voltak az antikommunista ellenállásnak az 1950-es években? Hogyan készültek az illegálisan terjesztett röplapok? Milyen szobrok és szimbólumok lepték el a magyarországi köztereket 1950-et követően? Milyen eszközökkel próbálta ellehetetleníteni a vidéki életet a kommunista diktatúra? Milyen ünnepek váltották fel a húsvétot, a karácsonyt, hogyan értelmezték át augusztus 20-át? Többek között ezekre a kérdésekre keressük a választ meghívott szakértő vendégeinkkel.

2023-ban az alábbi műsorokat rögzítettük:

- A rádió a kommunista propaganda szolgálatában. Meghívott szakértő: **Sávoly Tamás** történész-muzeológus, a Postamúzeum tudományos munkatársa
- A diktatúra szobrai. Meghívott szakértő: **Szerencsés Károly** történész, egyetemi tanár
- 1945 – Újrakezdés. Meghívott szakértő: **Baczoni Dorottya** történész, a XX. Század Intézet igazgatója
- A vidék megszállása. Meghívott szakértő: **Ö. Kovács József** történész, egyetemi tanár

Olvasnivaló

Történészeink közreműködésével az alapítvány korábbi szakmai kiadványait népszerűsítjük rövid, másfél-két perces videók keretében. A kisfilmek az adott könyv üzenetét, főbb gondolatait foglalják össze mindenki számára közérthető formában. A sorozat keretében számos korábbi kiadványunk került bemutatásra. A kisfilmek a közösségi média felületein kerülnek bemutatásra.

Emlénapokhoz kötődő programok

1.1.5 (2022-02-20-24) Elmondjuk, hogy tudd! – rendhagyó történelemórák

Február 20-án, hétfőn egész nap ismert sportolók, színészek, zenészek, énekesek tartottak rendhagyó tárlatvezetéseket középiskolai diákoknak a Terror Háza Múzeumban. Itt járt **Szívós Márton** olimpiai bajnok vízilabdázó, **Hosnyánszky Norbert** olimpiai bajnok vízilabdázó, **Kopek Janka** színművész, műsorvezető, **Varga Viktor** énekes, **Janza Kata** színművész, énekes, **Báder Márton** válogatott kosárlabdázó, **Kovács Ákos** zeneszerző, énekes, **Zámbori Soma** színművész, **Puskás Peti** énekes, zeneszerző, **Dánielfy Gergely** színész, énekes, valamint **Vastag Csaba** énekes.

A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja kapcsán február 21. és 24. között történész munkatársaink ismét izgalmas előadásokkal várták a történelem iránt érdeklődő felsős és középiskolás diákokat a Terror Háza Múzeumban.

Az ismeretterjesztő prezentációk keretében a tanulók megismerkedhettek a magyar gazdaság 1945 utáni szovjetizálásának történetével, a kommunista propagandagépezet plakátjaival és jónéhány, az ÁVH-ban szolgálatot teljesítő nő pályaképével. Történészeink bemutatták az 1956-os forradalom és szabadságharc jelképeit, megismertették a diákokat két szabadságharcos hős, Mansfeld Péter és Tóth Ilona sorsával, de betekintést nyújtottak a legendás Aranycsapat kapitánya, Puskás Öcsi életútjának az 1956-os eseményekkel kapcsolatos összefüggéseibe is. Időszaki kiállításunk kapcsán külön előadással készültünk, amelyben Slachta Margit szerzetesnő, az első magyar női országgyűlési képviselő életét ismerhették meg a résztvevők.

1.1.6 (2023-02-25) A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja

A Terror Háza Múzeumban emlékeztek meg a kommunizmus világszerte mintegy 100 millió áldozatáról. A rendezvényen beszédet mondott **Gulyás Gergely** Miniszterelnökséget vezető miniszter, **Rétvári Bence**, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára, valamint **Schmidt Mária**, a Terror Háza Múzeum főigazgatója.

Az emlékezés szövetség a múlt, jelen és jövő között, kötelesség, amellyel az áldozatoknak, önmagunknak és az utánunk jövőknek tartozunk – mondta Gulyás Gergely. Fontosnak nevezte, hogy azok, akik átélték a borzalmakat, saját személyes szenvedéstörténetüket tegyék a nemzeti emlékezet részévé, tudatosítsák az utánuk következő generációkban, hogy mit kell elszünetelni az embernek az embertelenségben. Továbbá, hogy mekkora érték a jelenlegi magyar társadalom többségének már örökül kapott szabadság.

Rétvári Bence elmondta, szinte minden családot megcsonkított a kommunista diktatúra, ezért méltó és igazságos, hogy mindig megemlékezzünk az áldozatokról. Az államtitkár ugyanakkor arra is felhívta a figyelmet, hogy a kommunizmus nem vész el csak átalakul. Rámutatott, hogy „a 20 századi kommunista szövegeket most már szivárványos hangszereken szólaltatják meg”, de ugyanúgy véleménydiktatúrára törnek. Ugyanazok az értékek kerülnek a támadások keresztüztüzebe ma a szivárványos ideológiák, mint egykor a kommunista ideológiák nevében. Példaként említette, hogy „nem kímélik sem a vallást, sem a családot, sem a nemzetet, sem a hagyományokat, sőt még magukat a biológiai törvényszerűségeket sem”.

23 éve minden február 25-én megemlékezzünk a kommunista diktatúra áldozatairól, azért „hajtunk fejet előttük, mert sokkal tartozunk nekik.” „Az ő bátorságuk, áldozatuk, tartásuk, erkölcsösségük, kiállásuk az igazság és az emberi méltóság mellett mentette meg a lelkünket,

ők alapozták meg azt a szabad Magyarországot, amelyben ma élünk" – fogalmazott Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója.

Az ünnepség végén a résztvevők a Terror Háza Múzeum épülete előtt gyertyákat, mécseseket gyújtottak. A megemlékezés fényfestéssel zárult. A Terror Háza Múzeum falaira a nemzeti színeket vetítették ki az esti órákban.

1.1.7 (2023-08-23) Totalitárius Diktatúrák Áldozatainak Európai Emléknapja

2011 óta minden év augusztus 23-án emlékeznek meg Európa-szerte a totalitárius diktatúrák áldozatairól, 1939-ben ugyanis ezen a napon kötött paktumot a Szovjetunió és a hitleri Németország, nem sokkal később pedig kitört a második világháború. A megemlékezést **Fekete Rajmund**, a Kommunizmuskutató Intézet igazgatója nyitotta meg, aki beszédében elmondta, hogy azok, *„akik 1939. augusztus 23. előtt még úgy gondolták, hogy a kommunizmus csupán a földre szállt mennyország ígését hirdeti és csak a nácikat illeti bármiféle megvetés vagy rossz szájíz, azoknak kijózanító pofonként hathatott a Hitler–Sztálin-paktum. Miközben a két diktatúra megegyezett arról, hogyan osztják fel maguk között a világot, megmutatták valódi arcukat is, hiszen mindenki számára világossá válhatott, hogy a nácik és a kommunisták közötti ideológiai különbségek csupán látszólagosak.”*

A Terror Háza Múzeumban tartott megemlékezésen **Schmidt Mária**, a Terror Háza Múzeum főigazgatója és **Rétvári Bence**, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára szólaltak fel.

Rétvári Bence arról beszélt, hogy nincs nagy különbség a nácizmus és a kommunizmus között, hiszen mindkettő a kereszténységet és a polgári demokráciát tagadta, ezért indokolt a közös emléknap a két diktatúra áldozatainak. A két rendszerben közös a vagyonek kobzás, az ellehetetlenítés, a politikai perek, a munkatáborok és a vallásellenesség is.

Schmidt Mária úgy fogalmazott: *„az utóbbi években újra egyre nagyobb erővel kísérleteznek azzal, hogy elválasszák egymástól a náci és a kommunista ideológiát. [...] Azt a látszatot akarják kelteni, mintha ennek a két aljas világnézetnek semmi köze nem lenne egymáshoz – mintha külön sarjadtak volna, külön utat járnának, különbözne a természetük. Pedig pont az ellenkező az igaz. Nácizmus és kommunizmus kéz a kézben jártak és járnak, számíthattak és számítanak egymásra, egymásból építkeztek, egymásból merítkeztek.”* Schmidt Mária kijelentette, hogy csakis az emlékezés és az emlékeztetés óv meg bennünket attól, hogy újra diktatúrák és diktátorok uralma alá kerüljünk.

1.1.8 (2023-10-16-20 és 2023-10-23) Október 23-ára emlékeztünk

Nemzeti ünnepünk, október 23. alkalmából ismét számos programmal készült a Terror Háza Múzeum. Rendhagyó tárlatvezetésekkel és történelemórákkal, gyertyagyújtással, ingyenes

nyitvatartással valamint fényfestéssel emlékeztünk az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseire és áldozataira.

Rendhagyó tárlatvezetések

Október 16-án, hétfőn egész nap ismert sportolók, színészek, zenészek, énekesek tartottak rendhagyó tárlatvezetések középiskolás diákoknak a Terror Háza Múzeumban. A kiállítás megtekintése során a hírességek (**Kótai Mihály, Dánielfy Gergely, Kopek Janka, Dezsereczky István, Komáromi Tibor, Kathi Attila, Fodor Márton, Rippel Ferenc, Szabó László, Vastag Csaba**) felidéztek a totalitárius diktatúrákkal, valamint az '56-os forradalommal kapcsolatos családi emlékeiket, saját élményeikről, benyomásaikról, valamint az események jelentőségéről meséltek a fiataloknak.

Elmondjuk, hogy tudd! – Rendhagyó történelemórák

Október 17–20. (kedd-péntek) között ismét izgalmas rendhagyó történelemórákkal várta a középiskolás diákokat a Terror Háza Múzeum. A történészek az 1956-os forradalom mindennapjaival, a szabadságharc hőseivel, nemzetközi összefüggéseivel, valamint utóéletével ismertették meg a fiatalokat. Az előadásokon szó volt egyebek között az 1956-os forradalom és szabadságharc legfiatalabb hőséről, Mansfeld Péterről, '56 emlékének Kádár-korszakbeli eltörlési kísérleteiről, Tóth Ilonáról, a forradalom mártírjáról, illetve 1956 utolsó ellenállóiról, „A mecseki láthatatlanok” névvel illetett fegyveres szabadságharcos csoportról is.

Történelemóráinkon több mint 1000 diák vett részt négy nap alatt. A tanulók Szalkszentmártonból, Érdről, Győrből, Gödöllőről, Budakesziről, Sopronból, Szentlőrincről, Berettyóújfalúból, Debrecenből, Zamárdiból, Miskolcra, Keszthelyről, Gyuláról, Pécsről, Nyíregyházáról, Szentendréről, valamint budapesti általános- és középiskolákból érkeztek.

Ingyenes nyitvatartás, fényfestés

Nemzeti ünnepünk alkalmából múzeumunk október 23-án ingyenesen tartott nyitva. Állandó kiállításunk mellett a látogatók megtekinthették a „Nagy büntetthez nagy eszme kell!” című új, időszakos kiállításunkat is, amely Sam Havadtoy képzőművész, festő munkáiból állt össze.

Látogatóink a nap folyamán gyertyagyújtással emlékezhetek az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozataira a múzeum előtti Hősök falánál, valamint október 22-én és 23-án az esti órákban fényfestés volt látható a Terror Háza Múzeum falain.

1.1.9 (2023-11-24) A Szovjetunióba hurcolt magyar politikai foglyok és kényszermunkások emléknapja

Minden évben november 25-én emlékezünk meg arról a több mint 700 ezer magyarról, akiket a második világháború évei alatt vagy azt követően deportáltak a Szovjetunió kényszermunkatáborába. Közülük 300 ezren soha többé nem tértek vissza a hazájukba.

November 24-én a Terror Háza Múzeumban a kényszermunkatáborok történetét és az elhurcoltak sorsát bemutató múzeumpedagógiai foglalkozást tartottunk. A program résztvevő budapesti középiskolás diákok eredeti műtárgyak és Gulag-túlélőkkel készült interjúk segítségével ismerhették meg a modernkori rabszolgaság történetét, de arra a kérdésre is választ kaphattak, hogy milyen hatással volt a nemzetiszocialista koncentrációs táborokra a Gulag-szigetvilág.

A foglalkozás célja, hogy megismertessük a mai középiskolás generációval annak a rabszolgasorsnak a történetét, amely az 1940-es és 1950-es években több mint 700 ezer magyar embernek jutott osztályrészül, bemutassuk, hogy miért jött létre a szovjet kényszermunkatáborok rendszere, és láttassuk, hogy milyen életet éltek ott a fogvatartottak, akik közül sokan éveket, évtizedeket kényszerültek eltölteni emberhez méltatlan körülmények között.

A tervek szerint a jövő évben több más tematikákban is kidolgozásra kerül múzeumpedagógiai program, amely így a múzeum új programeleme lesz.

Egyéb programok

1.1.10 (2023-04-19) A Határőr út 35. székház megnyitó ünnepsége

Régóta várt pillanat volt az alapítvány életében, amikor **Gulyás Gergely** Miniszterelnökséget vezető miniszter és **Schmidt Mária**, a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány főigazgatója ünnepélyesen megnyitották a megújult székházat.

A Határőr út 35. szám alatti villa az alapítvány két tudományos munkaszervezetének, a múlt század történelmét kutató XX. Század Intézetnek, valamint a térségünk jelenét és jövőjét kutató XXI. Század Intézetnek ad otthont. A végeredmény egy magas színvonalon megvalósított és a XXI. század technológiai követelményeit is érvényesítő rekonstrukció lett.

A zártkörű megnyitó ünnepség keretében **Kozma Imre atya** szentelte fel az épületet. A fogadás során az irodaépület mindhárom szintjét kötetlen bejárás során ismerhették meg a meghívottak.

1.1.11 (2023-06-8-11) 94. Ünnepi Könyvhét

Négy egyedülálló kötettel jelentkezett az idei Ünnepi Könyvhéten a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány. Ajánlott könyveink válaszokat adnak az egyes hazai, globális politikai és társadalomtudományi kérdésekre, illetve segítségükkel az amerikai külpolitika és a magyar irodalomtörténet egy-egy különös időszakába is betekintést nyerhetnek az olvasók. Az alapítvány az alábbi kötetekkel reprezentálta magát: Lánczi András: *Politikai megváltás* (szerk: Békés Márton), Deák Dániel: *A Fidesz-recept – Kampányból kampányba* (szerk: G. Fodor Gábor), Fekete Rajmund: *Az amerikai álmom (vége) – John F. Kennedy* (szerk: Schmidt Mária) és *Petri György különbözősége – Tasi József beszélget Petri Györggyel* (szerk: Soltész Márton). Az alapítvány számos egyéb kiadványával, dedikálásokkal, valamint színpadi programokkal is várta az olvasókat a Vigadó tér Duna-korzó felőli standjánál.

A *Petri György különbözősége* címmel megjelent Petri-interjúkötet egy kerekasztal-beszélgetés keretein belül mutatta be **Bencsik Krisztina** irodalomtörténész, **Ugron Zsolna**, a Kertész Imre Intézet művészeti igazgatója és **Soltész Márton** irodalomtörténész, a Kertész Imre Intézet tudományos munkatársa június 9-én. Fekete Rajmund *Az amerikai álmom (vége) – John F. Kennedy* című könyvéről pedig június 10-én **Baczoni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatója és **Egri Péter**, a Mystery Gang Rockabilly Trio énekes-gitárosa beszélgetett a szerzővel.

1.1.12 (2023-06-24) Múzeumok Éjszakája

Az idei Múzeumok Éjszakáján 18.00 órától 02.00 óráig vártuk az érdeklődőket a Terror Háza Múzeumba. A látogatók megtekinthették állandó tárlatunkat, részt vehettek az igazi hősökről és a kommunista diktatúra valódi történetéről szóló rendhagyó történelemóráinkon és tárlatvezetéseinken is, ahol megismerhették Slachta Margit szerzetesnővér, az első magyar női parlamenti képviselő élettörténetét. Látogatóink ez alkalommal megtekinthették a Magyarországról utolsóként távozó szovjet katonatiszt, Viktor Silov díszegyenruháját is.

Vöröscsillag, sarló-kalapács, Lenin- és Marx-szobrok, Che Guevara-arckép, propagandaplakátok, szovjet nosztalgia. Látszólag a kommunista diktatúrák megannyi elavult szimbóluma, valójában azonban a mai napig használt és kedvelt jelképek a világ számos helyén. De mi az oka annak, hogy a kommunista diktatúrák jelképei és „ikonikus” személyei a mai napig a trend részét képezik, holott világszerte több mint százmillió ember halála fűződik hozzájuk? Miért hordanak Nyugaton a fiatalok Che Guevara arcképével ellátott, vagy éppen vörös csillaggal, CCCP-felirattal nyomtatott pólókat? Miért tekintik coolnak a kommunista tömeggyilkos ideológia atyját, Marxot vagy éppen a szovjet diktátor Lenint, akinek az elmúlt időszakban a szobrát is felállították Németországban? Velük szemben kik voltak azok a valódi

hősök, akik bátor kiállásuk miatt a diktatúra áldozataivá váltak, vagy éppen 1956-ban életüket adták a magyar szabadságért? Történészeink előadásai igazi hőskről és a kommunista diktatúra valódi történetéről szóltak.

1.1.13 (2022-12-06) Petőfi-díj átadása

Az alapítvány és a MOL-csoport által alapított Petőfi-díjat olyan jeles személyek kapják, akik az elmúlt évtizedekben kiemelkedően sokat tettek a közép-európai népek szabadságáért. Az eddigi díjazottak Gabriel Andreescu, Tőkés László, Anne Applebaum, Mart Laar, Miroslav Kusy, Vlagyimir Bukovszkij, Filep Mária, Kozma Imre, Karol Sauerland, Balás-Piri László és Regéczy-Nagy László, Stanisław Dziwisz, Václav Klaus, Lezsák Sándor és Szájer József, Kónya Imre és Deutsch Tamás, Horia-Roman Patapievici, valamint Wolfgang Schüssel voltak. Idén **Áder János**, Magyarország volt köztársasági elnöke részesült a kitüntetésben. A MOL Campuson megrendezett ünnepségen **Schmidt Mária**, a XXI. Század Intézet főigazgatója köszöntötte a vendégeket, **Gulyás Gergely** Miniszterelnökséget vezető miniszter, **Hernádi Zsolt**, a MOL-csoport elnök-vezérigazgatója és **Kozma Imre atya**, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapítója méltatták a díjazottat. Közreműködő előadónk **Miklósa Erika** operaénekesnő volt volt.

1.2 A Kommunizmuskutató Intézet tevékenysége

A Kommunizmuskutató Intézet 2023. március 1-vel új igazgatót nevezett ki Fekete Rajmund személyében, és folytatódtak a már korábban megkezdett rendezvénysorozatok (*Viszlát Lenin!*), illetve tartalomfrissítések (Magyar kommunista vezetők – Digitális adattár). Az intézet ezen kívül Lengyelország Budapesti Nagykövetségével, valamint a budapesti Lengyel Intézettel együttműködve szervezett könyvbemutatóval egybekötött előadást *Az igazság hírnöke* címen. A hatvan éve meggyilkolt John F. Kennedyről, az Egyesült Államok 35. elnökéről jelent meg könyv az intézet gondozásában, melyet a Terror Háza Múzeumban és az idei ünnepi könyvhéten mutattunk be. Ősszel pedig a Sam Havadtoy amerikai-magyar képzőművész alkotásait felvonultató időszak kiállítás kialakításában vett részt az intézet.

1.2.1 Rendezvények

Viszlát Lenin! programsorozat

Az intézet nevéhez fűződik a *30 éve szabadon emlékévként* keretében 2020 januárjában a Terror Háza Múzeummal közösen indított *Viszlát Lenin!* című vetítéssorozat, amelynek keretében a rendszerváltoztatáshoz kapcsolódó témájú filmeket tekinthettek meg az érdeklődők minden hónap második szerdáján a Kino Café Moziban, a Terror Háza Múzeum szervezésében minden hónap utolsó szerdáján, amely a „Filmek a zsarnokságról” alcímet viseli.

1.2.2 (2023-02-22) A szovjet sztori

Az év első vetítésén *A szovjet sztori* című lett dokumentumfilmet tekinthették meg az érdeklődők. A vetítést megelőzően **Balogh Gábor**, a Terror Háza Múzeum történésze beszélgetett **Máthé Áron** történésszel, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága elnökhelyettesével. A rendezvény a kommunizmus áldozatainak emléknapjához kapcsolódó programként lett megszervezve.

1.2.3 (2023-03-28) Hogyan éltem túl a világvégét?

Cătălin Mitulescu román filmrendező *Hogyan éltem túl a világvégét?* című filmjének vetítésével folytatódott rendezvénysorozatunk. A vetítést megelőzően **Balogh Gábor**, a Terror Háza Múzeum történésze **Ferkó Dániel** történésszel beszélgetett. A beszélgetőpartnerek kiemelték, hogy Romániában megkésett a kommunista múlt feldolgozása mind a szaktörténeti, mind pedig a művészi feldolgozás tekintetében. A filmet 2006-ban mutatták be, s ugyanebben az évben publikálták a romániai kommunista bűncselekményeket vizsgáló bizottság záródokumentumát is. Ferkó Dániel történész, újságíró hozzászólásában kiemelte: a jelentős késlekedés oka az volt, hogy a román rendszerváltoztatást követően lényegében a

kommunista párt második vonala vette át az állam irányítását Ion Iliescu és Petre Roman vezetésével.

1.2.4 (2023-04-26) A legényanya

Garas Dezső *A legényanya* című filmjével folytatódott sorozatunk. A vetítést megelőzően **Fekete Rajmund**, a Kommunizmuskutató Intézet igazgatója beszélgetett **Baczeni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatójával. Fekete Rajmund a film kapcsán kiemelte, hogy noha saját korában vegyes kritikái fogadtatás érte, a film cselekménye, idézhetősége és egysorosai idővel kultuszfilm státuszba emelték. Baczeni Dorottya elmondta, a film egy „viharos, felfokozott” időszakban jelent meg, a rendszerváltoztatás hajnalán. Fekete Rajmund megjegyezte: a kommunizmus alatt be kellett állni a sorba, ha valaki szembement az árral, azt a rendszer előbb vagy utóbb, de maga alá gyűrte – ahogy azt a filmben is láthatjuk. Baczeni Dorottya hozzátette: a film jól érzékelteti a kommunista rendszer groteszkségét és tragikusságát.

1.2.5 (2023-05-31) Történelmi magánügyek

Keleti Márton *Történelmi magánügyek* című játékfilmjével folytatódott a Terror Háza Múzeum és a Kommunizmuskutató Intézet *Viszlát, Lenin!* című rendezvénysorozata. A vetítést megelőzően **Balogh Gábor**, a Terror Háza Múzeum vezető történésze beszélgetett **Ugron Zsolna** József Attila-díjas íróval, a Kertész Imre Intézet művészeti igazgatójával.

Bevezetőjében Balogh Gábor elmondta: szimbolikus, hogy a film 1969-ben készült, ugyanabban az évben, mint Bacsó Péter *A tanúja*. Utóbbi azonnal betiltotta a cenzúra, míg a *Történelmi magánügyek* fölkerült a moziműsorra, holott ebben a filmben is volt jócskán rendszerkritika. A diktatúra az 1960-as évektől azt üzent az embereknek, hogy nem kell történelmi időkben élniük. Ha nem foglalkoznak politikával, a közélettel, akkor akár boldog magánemberek is lehetnek. Erre épült föl a rendszer elkövetkező három évtizede. S talán ez okozta a legnagyobb kárt a magyar társadalom lelki állapotában az elmúlt száz évben. A *Történelmi magánügyek* volt a *Viszlát, Lenin!* utolsó vetítése.

Egyéb rendezvények

1.2.6 (2023-03-28) Az igazság hírnöke

A Kommunizmuskutató Intézet Lengyelország Budapesti Nagykövetségével és a budapesti Lengyel Intézettel közösen rendezett eseményén mutatták be Witold Pilecki lengyel lovassági kapitány *Auschwitzi jelentése* című, magyar nyelvre lefordított könyvét. A Terror Háza Múzeumban tartott rendezvényen **Fekete Rajmund**, a Kommunizmuskutató Intézet igazgatója köszöntőjében elmondta: a múzeum azzal a céllal jött létre, hogy méltó módon emlékezzen az

áldozatokról, bátran nevezze nevén a tetteseket, és példaként mutassa fel az olyan hősokeket, mind Witold Pilecki, aki szembeszállt mindkét kegyetlen diktatúrával. **Sebastian Kęciak** lengyel nagykövet köszöntőjében Pilecki érdemeit sorolta, mely az Isten, haza, család háromszög köré épült. **Karol Biernacki**, Witold Pilecki auschwitz-i jelentésének fordítója és szerkesztője, tiszteletbeli konzul, a Waclaw Felczak Alapítvány kuratóriumának elnöke a könyv fordításának és szerkesztésének körülményeit mutatta be. **Tadeusz Płużański** történész, újságíró, publicista, a „Łączka” Alapítvány elnöke előadásában Witold Pilecki lovassági kapitány életét mutatta be.

1.2.7 (2023-06-07) Az amerikai álm (vége) – John F. Kennedy

A hatvan éve meggyilkolt John F. Kennedyről, az Egyesült Államok 35. elnökéről jelent meg könyv a Kommunizmuskutató Intézet gondozásában, mely *Az amerikai álm (vége) – John F. Kennedy* címen jelent meg. A Fekete Rajmund intézetigazgató által írt kötetet a Terror Háza Múzeumban mutatták be. A könyvet **Mártonffy Balázs**, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Amerika Kutatóintézet igazgatója és **Magyarics Tamás**, az intézet tudományos főmunkatársa méltatta. A kutatóintézet igazgatója szerint ma krízishelyzetek menedzselésekor lenne szükség egy Kennedyre, aki a külpolitikai eszköztár teljes halmazát gyorsan, reaktívan tudja kezelni. Magyarics Tamás arról beszélt, hogy John F. Kennedyben három álm testesült meg: az írek politikai szerepvállalása, az, hogy ő volt az első katolikus amerikai elnök, valamint az új generáció megjelenése. A méltatásokat követő kerekasztal-beszélgetésen **Schmidt Mária**, a Terror Háza Múzeum főigazgatója, a kötet szerkesztője arról beszélt, hogy JFK egyszerre volt szexszimbólum, egyfajta rocksztar, profi politikus, államférfi, és az, hogy egy merénylet áldozata lett, valamint nem tudni, mi történt, hozzájárul ahhoz a titokhoz, amellyel Kennedy továbbra is rendelkezik. A kerekasztal-beszélgetésen Schmidt Mária mellett részt vett **Magyarics Tamás**, illetve **Fekete Rajmund**, a kötet szerzője.

1.2.8 (2023-09-27) „Nagy büntetthez nagy eszme kell!”

Többek között süket, vak és néma Leninekkal és csokornyakkendős, kalapos, a hazudozástól megnőtt orrú Sztálinokkal találkozhat a látogató a Terror Háza Múzeum „Nagy büntetthez nagy eszme kell!” címmel látható, Sam Havadtóy (Havadtóy Sámuel) amerikai-magyar képzőművész alkotásait felvonultató időszak kiállításán, melynek kurátora Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója és Fekete Rajmund, a Kommunizmuskutató Intézet igazgatója. A megnyitón beszédet mondott **Schmidt Mária**, a Terror Háza Múzeum főigazgatója, **Fekete Rajmund**, a Kommunizmuskutató Intézet igazgatója, **Böszörményi-Nagy Gergely**, a MOME alapítványi elnöke és **Sam Havadtóy** képzőművész..

Egyéb tevékenység

Megújult weboldal és arculat

Az alapítvány által 2011 óta működtetett Kommunizmuskutató Intézet új weboldala 2023. október 11-vel indult el, illetve elkészült az intézet mindenre kiterjedő arculati kézikönyve.

Magyar kommunista vezetők – Digitális adattár

Az alapítvány által 2011 óta működtetett Kommunizmuskutató Intézet 2023 első félévében is folytatta az állampárti diktatúra irányító szervezetére s azok képviselőire vonatkozó adatok összegyűjtését és publikálását. A Kommunizmuskutató Intézet feladata, hogy jelenünk kutatási eredményeire építve, az 1989 óta elérhető további dokumentumok felhasználásával adjon képet a kommunista hatalom birtokosainak személyéről, életpályájáról. Ennek érdekében havi rendszerességgel, ábécé-sorrendben készíti el és teszi közzé a rendszer működtetőinek aktualizált életrajzait. Az elmúlt időszakban (2023. január 1. és 2023. november 14. között) az adatbázisban található összes életrajz frissült.

1.3 A Habsburg Történeti Intézet tevékenysége

Az intézet fennállása alatt számos tudományos, ismeretterjesztő rendezvényt – konferenciát, kerekasztal- és műhelybeszélgetést – szervezett, mindemellett fontos, hiánypótló kiadványok megjelentetése is fűződik a nevéhez.

Az idei esztendő azonban egy szomorú eseménnyel kezdődött az intézet életét tekintve, amikor 2023. január 10-én igazgatónk, Gerő András professzor váratlan halálhíréről értesültünk. Így korábbi terveinket is ez jelentősen módosította, tervezett programjaink nem valósultak meg. Az intézet anyagainak, Gerő András hagyatékának összegyűjtése, összeválogatása megtörtént. A jövőt illetően még nincsen végleges döntés.

Az intézet jelenleg egy újabb könyv összeállításában vesz részt: a könyv a magyarországi zsidó holokauszt témáját öleli fel enciklopédikus formában. A kisenciklopédia teljes terjedelmében 2024 áprilisában jelenik meg a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapjára.

Rendezvények

1.3.1 (2023-02-10) Megemlékezés Gerő Andrásról

Gerő Andrástól, a Habsburg Történeti Intézet igazgatójától 2023. február 10-én vett búcsút alapítványunk. A megemlékezésen a szűkebb családdal, kuratóriumunk tagjaival közösen búcsúztattuk el professzor urat. Egy megemlékező kisfilmben felvillantottunk néhány olykor komoly, olykor vidámabb pillanatot korábbi előadásokból, beszédekből és beszélgetésekből. Ezt követően munkatársai, pályatársai, tanítványai és barátai (**Schmidt Mária, Békés Márton, G. Fodor Gábor, Balogh András, Bolgár Dániel, Csepeli György, Csorba László, Diószegi László, E. Csorba Csilla, Erdődy Gábor, Fodor Gábor, Fürjes Balázs, Gajdics Ottó, Gulyás István, Habsburg György, Hiller István, Huth Gergely, Izsák Lajos, Jeszenszky Zsolt, Kornya István, Krausz Tamás, L. Simon László, Levendel Ádám, M. Dobos Marianne, Olti Ferenc, Örkény Antal, Pröhle Gergely, Sajó András, Tallai Gábor, Török András, Velez Zoltán**) emlékeztek meg pár gondolat erejéig Gerő Andrással kapcsolatos emlékeikről személyesen, írásaikban, illetve videóüzenetekben.

1.3.2 (2023-11-16) Egy modern fővárosért – József nádor és Pest-Buda

A Magyar Nemzeti Múzeum adott otthon a Habsburg Történeti Intézet Pest, Buda és Óbuda egyesítésének 150. évfordulója alkalmából megrendezett konferenciájának, amelyen József nádor, a „legmagyarabb Habsburg” személyiségét, történelmi jelentőségét, Magyarország és a főváros modernizációjában betöltött szerepét mutattuk be.

A 2023. november 16-án Egy modern fővárosért – József nádor és Pest-Buda címmel megrendezett tudományos tanácskozáson József nádor Budapest – akkor még Pest-Buda – felemelkedése és megerősödése érdekében végzett munkáját ismerhették meg az érdeklődők a reformkor és József nádor életművét kutató történészek előadásában.

A konferencián szó esett egyebek között a műszaki (felső)oktatás megszervezéséről, az egészségügyi és oktatási intézményrendszer fejlesztéséről, a magyarországi kertkultúra gyarapításáról és a tájépítési munkálatokról, valamint az ország közlekedési infrastruktúrájának modernizálásában betöltött szerepéről is.

József Antal (1776 – 1847) Magyarország nádora, II. Lipót és Bourbon Mária Ludovika spanyol infánsnő hatodik fia. Magyarország helytartójává I. Ferenc király 1795-ben nevezte ki, majd egy évvel később a magyar országgyűlés közfelkiáltással az ország nádorává választotta. Ezt a tisztséget haláláig, több mint ötven éven át viselte.

József nádor támogatott minden olyan kezdeményezést, amely Magyarország gazdasági és kulturális felemelkedését, megerősödését segítette. Egyebek között felkarolta a Magyar Nemzeti Múzeum és az Országos Széchényi Könyvtár (1802) megalapítását. Szépészeti Bizottságot alapított és városrendezéssel bízta meg Hild Józsefet. Támogatta egy magyar tiszti iskola (Ludoviceum) létrehozásának tervét, az első magyar vasút (1827) megépítését és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank (1832 óta) létrehozását is. 1844-ben Pesten műszaki egyetemet alapított. Alcsúti birtokán mintagazdaságot teremtett, a Margitszigeten egy nagy kiterjedésű parkot alakított ki, valamint kiépítette a Városligetet is. Támogatója és segítője volt több magyar humanitárius és kulturális egyletnek.

A rendezvényt **Tomka Gábor**, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgató-helyettese nyitotta meg. Ezt követően három szekcióban **Csorba László**, **Újváry Zsuzsanna**, **Nagy-Luttenberger István**, **Zsigmond Gábor**, **Hidvégi Violetta**, **Herczeg Ágnes**, **Kertész Botond**, **Bojtos Anita**, **Gödölle Mátyás**, **Radnóti Klára**, **Csikány Tamás** és **Medgyesy S. Norbert** előadásait hallgathatták meg a helyszínen résztvevők. Végül **Schmidt Mária**, a Terror Háza Múzeum főigazgatója zárta megemlékező gondolataival a nagysikerű konferenciát.

1.4 XX. Század Intézet tevékenysége

A XX. Század Intézet a 2023-ban folytatta korábban megkezdett, havi rendszerességű *FÉLMŰLT* beszélgetéssorozatát, az idei évad középpontjában egy-egy jelentős történelmi személy áll. A télen meghirdetett, Wittner Mária emlékének ajánlott *ÉN HŐSÖM* középiskolai videópályázat díjátadására is sor került. A XX. Század Intézet *SZÖVEG* című podcast csatornájának új, tematikus sorozatában olyan szépirodalmi művekről – regényekről és versekről - beszélgetünk, amelyek alapvetően formálták a huszadik századi történelemmel kapcsolatos gondolkozásunkat. Folytatódott az Intézet kéthetente jelentkező *Arcok a múltból* című sorozata is, ennek keretében többek között Wachslér Tamás, Demszky Gábor, Jankovics Marcell, Nagy Bálint, Balsai István, Göncz Árpádné Göntér Zsuzsanna visszaemlékezései kerültek publikálásra. Sor került az év elején egy online interjúra is David P. Goldmannel, elismert Ázsia szakértővel. A kazahsztáni Buketov Karaganda University-vel kötött *ÖSZTÖNDÍJ PROGRAM* keretében az intézmények által kijelölt 2-2 kutató egy hónapon keresztül végzett kutatótevékenységet a fogadó intézmény szakmai támogatásával.

Újdonságként útjára indult a *ZENÉS TÖRTÉNELEMÓRA*, mely a 20. századba kalauzolja el a középiskolai osztályokat zenei aláfestéssel, emellett *TUDÁSPRÓBA* címmel új online sorozatot indítottunk, amelynek keretében rövid kisfilmekkel hívjuk fel a figyelmet a ChatGPT használatával kapcsolatos óvatosságra.

Az Intézet történész munkatársai rendszeresen közölnek ismeretterjesztő cikkeket, így honlapunkon és facebook oldalunkon folyamatosan frissülő tartalmak várják az érdeklődőket.

1.4.1 Rendezvények

Szöveg podcastsorozat

1.4.2 (2023-02-14) Történelem az irodalomban – Irodalom a történelemben: Sorstalanság

Kertész Imre Nobel-díjas írónk *Sorstalanság* című regénye mára igazi klasszikussá vált. De vajon ismerjük-e és értjük-e eléggé a regényt? *Szöveg* podcastunk legújabb adásából fény derült a mű keletkezési körülményeire, megtudhattuk, hogy Kertész melyik műve volt számára a legkedvesebb, milyen motívum köti össze az életművét, és miben rejlik a *Sorstalanság* különlegessége. Szóba került még megalkuvás, magyarság és szabadság kérdése is. **Soltész Márton** irodalomtörténész és **Lakházi Ákos** történész beszélgetett.

1.4.3 (2023-03-17) Történelem az irodalomban – irodalom a történelemben: Szabó Magda: Abigél I.

Szabó Magda 1970-ben megjelent legendás regényének lapjain a szigorú Matula református nevelőintézet mindenki által ismert lakói: Vitay Gina, Torma Piroska, Zsuzsanna testvér, König és a többiek mindennapjai mellett a második világháború kegyetlen időszaka elevenedik meg.

A regény mentén **Máthé Áron**nal, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnökhelyettesével beszélgettünk az országban szerveződő ellenállásról, a zsidóság helyzetéről, Magyarország mozgásteréről és a német megszállásról is.

1.4.4 (2023-04-19) Történelem az irodalomban – irodalom a történelemben: Ottlik Géza: Iskola a határon

Ottlik Géza 1959-ben megjelent kötetével a legtöbben már középiskolában találkoztunk, de akárhányszor újraolvassuk Bébé, Medve Gábor és Szeredy Dani 1923-ban kezdődő katonaiskolai történetét, mindig újabb részleteket fedezhetünk fel benne. Vendégünk, **Horváth Kornélia** irodalomtörténész, az Ottlik-életmű kutatója volt, aki sok egyéb mellett beszélt a regény különböző értelmezési szintjeiről és arról, hogy milyen sok helyen tetten érhető benne az elnyomó rendszerek kritikája.

1.4.5 (2023-05-12) Történelem az irodalomban – irodalom a történelemben: Szabó Magda: Abigél II.

Egy korábbi adásunkban foglalkoztunk már Szabó Magda remekművének történelmi háttérével, a második világháború éveivel, az ellenállással és a zsidóüldözéssel. Ez alkalommal a regényben megjelenő református szellemiségről, a legfontosabb kálvinista értékekről és az egyház védelmező szerepéről mesélt nekünk vendégünk, **Balog Zoltán** református püspök, a zsinat lelkes elnöke.

A beszélgetésben szó esik a műben hangsúlyos rendről, fegyelemről és engedelmességről, hogy hogyan jelenthet védelmet valami, ami ekkora mértékben korlátoz, az egyén és a közösség viszonyáról, a test és a lélek kapcsolatáról, a református egyház szerepéről a zsidómentésben, valamint arról, hogy Abigél jelenléte bálványimádás vagy a védelmező isteni gondviselés megnyilvánulása-e inkább.

1.4.6 (2023-09-22) Történelem az irodalomban – Irodalom a történelemben: Ady Endre: Emlékezés egy nyár-éjszakára

Baczoni Dorottya, a XX. Század Intézet igazgatója és **Balogh Gábor**, a Terror Háza Múzeum vezető történésze beszélgettek az első világháborúról és Ady Endre azt ábrázoló háborúellenes költészetéről.

1.4.7 (2023-10-06) Szöveg Plusz podcast – Annie Ernaux: Évek

Apor Attila, a XX. Század Intézet történésze **Soós Eszter Petronella** Franciaország-szakértővel beszélgetett Franciaország huszadik századi történelméről, ezzel is hozzájárulva a mű megértéséhez.

1.4.8 (2023-11-22) Történelem az irodalomban – Irodalom a történelemben: Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról

Apor Attila, a XX. Század Intézet történésze és **Soltész Márton** irodalomtörténész, a Kertész Imre Intézet munkatársa beszélgettek Illyés Gyula ikonikus verse kapcsán a hazai kommunizmus működéséről.

Félmúlt rendezvénysorozat

1.4.9 (2023-02-28) Kína felemelkedése

Meghívott vendégünk **Horváth Levente**, a Neumann János Eurázsia Központ igazgatója volt, akivel **Bacsoni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatója beszélgetett. Adásunkban exkluzív vendégként megszólalt **David P. Goldman** amerikai közgazdász, elemző, az Asia Times újságírója.

Beszélgetésünkben szó volt a kínai gazdasági robbanás időszakáról, ennek háttéréről és előzményeiről, a kínai külpolitikáról és arról, hogy valójában mennyire nehéz nyugati szemmel, nyugati terminológiával értelmezni Kína működését.

1.4.10 (2023-03-03) Félmúlt exkluzív – A kiszámíthatatlan távol-keleti óriás: Kína

David P. Goldman amerikai közgazdász, stratégiai elemző, az Asia Times újságírója intézetünknek adott exkluzív interjúban beszélt az USA távol-keleti kihívásairól, azok lehetséges megoldásairól és Kína nyugati szemmel nehezen megérthető stratégiai gondolkodásáról. Az elemző elmondta, hogy növekvő feszültség figyelhető meg Amerika és Kína között, erre utal például az USA felett lebegő azonosítatlan léggömbök megjelenése, a Tajvani-szorossal kapcsolatos geostratégiai bizonytalanság, és az orosz–kínai gazdasági közeledés az ukrajnai háború kapcsán.

1.4.11 (2023-03-28) Ő nyerte meg a hidegháborút

A XX. Század Intézet *Félmúlt* című beszélgetéssorozatának márciusi epizódja az egyik legismertebb amerikai elnökről, Ronald Reaganról szólt, aki az Amerikai Egyesült Államok javára billentette a hidegháború menetét. Meghívott vendégünk **Békés Márton** történész-politológus, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója és a XXI. Század Intézet igazgatója volt, akivel **Bacsoni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatója beszélgetett.

1.4.12 (2023-04-25) Háborús bűnösök? – Irak 20 évvel később

A beszélgetés résztvevői **Fekete Rajmund** történész, a Kommunizmuskutató Intézet igazgatója, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Amerika Kutatóintézetének tudományos munkatársa és **Magyarics Tamás** történész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanára, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Amerika Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa voltak.

1.4.13 (2023-06-12) Félmúlt extra – Egy amerikai álom (vége) – John F. Kennedy

A Félmúlt extra kiadásának apropóját Fekete Rajmund frissen megjelent, az alapítvány által kiadott *Az amerikai álom (vége)* című, John F. Kennedyről szóló könyve adta, amely lehetőséget adott a résztvevők számára, hogy beszéljenek az egyik legismertebb amerikai elnök, John F. Kennedy politikai jelentőségéről, ikonná válásának okairól és relevanciájáról napjainkban. A beszélgetésen részt vett a szerző, **Fekete Rajmund**, a Kommunizmuskutató Intézet igazgatója, valamint **Böszörményi-Nagy Gergely**, a Brain Bar alapítója és a MOME alapítványi elnöke.

1.4.14 (2023-09-18) Oppenheimer és Teller

Adásunkban az atombomba kifejlesztése és bevetése körüli dilemmákról beszélgettünk, amihez az apropót Christopher Nolan idén nyáron bemutatott *Oppenheimer* című filmje szolgáltatta.

Meghívott vendégeink **Schmidt Mária** történész, a Terror Háza Múzeum és a XX. Század Intézet főigazgatója és **Magyarics Tamás** történész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professor emeritusa, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Amerika Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa voltak. Beszélgető partnerük **Bacsoni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatója volt.

1.4.15 (2023-10-18) Barbie

Októberi *Félmúlt* adásunkban rendhagyó módon egy kitalált személy került a középpontba. Beszélgetésünk apropóját Greta Gerwig idén nyáron bemutatott *Barbie* című filmje szolgáltatta, melynek főszereplője a XX. század egyik ikonja, maga Barbie volt. Az adás során meghívott vendégeink megbeszélték mi vezetett a Barbie babák népszerűségéhez, milyen nőképet sugallt kezdetekben és napjainkban, valamint hogy milyen üzenete volt magának a filmnek.

Meghívott vendégeink **Ugron Zsolna** József Attila-díjas író, a Kertész Imre Intézet művészeti igazgatója és **Megadja Gábor** eszmetörténész, a Századvég Politikai Gondolkodás

Kutatóintézet igazgatója voltak. A beszélgetést **Bacsoni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatója moderálta.

Zenés történelemóra

Az újdonságként útjára indult *ZENÉS TÖRTÉNELEMÓRA* a 20. századba kalauzolja el a középiskolai osztályokat zenei aláfestéssel. Az idén ősz végén indított sorozat az alábbi helyszíneken kezdi bemutatkozását:

2023. november 23.: Hajdúbagos, Irinyi József Általános Iskola Sinay Miklós Tagintézménye

2023. december 11.: Mátészalka Gépészeti Technikum

2023. december 13.: Kiskunfélegyházi Móra Ferenc Gimnázium

Egyéb programok

1.4.16 (2023-02-27) ÉN HŐSÖM középiskolai videópályázat díjátadás

A XX. Század Intézet kiemelt feladatának tartja, hogy megszólítsa a mai fiatal generációt. Pályázatainkkal az a célunk, hogy ez a korosztály ne egy lezárult történetként tekintsen a múltra, hanem megértse, hogy ezek a történetek máig velünk élnek, meghatározzák jelenünket és jövőnket – jelentette ki **Bacsoni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatója az ÉN HŐSÖM videópályázat díjátadóján. A Terror Háza Múzeumban megtartott rendezvényen **Vincze Máté**, a Kulturális és Innovációs Minisztérium közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkára is részt vett. A pályázatra 14 db pályamű érkezett be a meghatározott időpontig. Az első három helyezett okostelefont, okosórát és e-könyv olvasót kapott.

Minden pályázó részére emléklapot és összeállított könyvcsomagot adtunk át. A díjátadás előtt tárlatvezetésen is részt vettek a megjelentek. A 14 db pályaművet beküldőket elkísérték osztálytársaik és rokonaik is.

1.4.17 (2023-05-24) Magyarországkép Kazahsztánban

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány és a Karagandai Buketov Egyetem 2022 decemberében egy ösztöndíjprogram létrehozásáról határozott. Az ösztöndíjprogram célja, hogy elősegítse a két ország tudományos és kulturális területen zajló együttműködését, lehetőséget biztosítva fiatal kutatók számára a másik országban történő, humántudományok területére kiterjedő kutatásra. Az ösztöndíjprogram keretében az intézmények által kijelölt 2-2 kutató egy hónapon keresztül végez kutatótevékenységet a fogadóintézmény szakmai támogatásával.

Workshopunkon a Kazahsztánból egy hónapra országunkba érkező két kutató, **Alfija Kanibekovna Kitibajeva** és **Ardak Mukanova** beszél arról, hogyan látnak minket, magyarokat saját hazájukban.

1.4.18 (2023-05-30) David Ben-Gurion és Izrael állam létrejötte

Idén ötvenöt éve jött létre Izrael Állam, amelynek első elnöke, David Ben-Gurion éppen ötven éve hunyt el. Ebből az alkalomból beszélgettünk a zsidó állam megalakításának előzményeiről, az ahhoz vezető útról, Ben-Gurion szerepéről, valamint Izrael megszületésének rövid és hosszú távú hatásairól. Vendégeinkkel, **Veszprémy László Bernát** történésszel és **Hegyí Gyula** publicistával, politikussal körbe jártuk, hogy milyen elmozdulást hozott a nemzetközi rendben Izrael állam, és milyen módon alakította át a közel-keleti térség viszonyait. A beszélgetést **Baczoni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatója moderálta.

1.4.19 (2023-11-08) Franco és 1956

A XX. Század Intézet meghívására hazánkba érkezett **Ricardo Ruiz de la Serna** spanyol jogász, történész, egyetemi docens, politikai elemző (Universidad CEU San Pablo, Madrid), hogy előadást tartson arról a kevesek által ismert történelmi tényről, hogy 1956-ban Spanyolország Franco tábornok vezetésével százezer önkéntes spanyol katonát küldött volna Budapestre, a magyar forradalmárok segítségére, de az amerikai vezetés megakadályozta azt.

A teltházas előadáson **Schmidt Mária** köszöntő szavai után Ricardo Ruiz de la Serna a huszadik századi magyar–spanyol kapcsolatokról, az 1956-os forradalom spanyol visszhangjáról, Habsburg Ottó és Francisco Franco kapcsolatáról, és mindenekelelt Franco tábornok intervenció tervéről beszélt.

1.5 XXI. Század Intézet tevékenysége

A XXI. Század Intézet a 2023-ban az előző években szokásos tevékenységét folytatta, sőt tovább bővítette. Ezt nagyban elősegítette az év márciusában-áprilisában fogantatosított személyzeti bővülés (irodavezető, egy második vezető elemző és a Szabad Európa Munkacsoport új kutatója), a Határőr út 35. számú épület felújításának befejeződésével a régi-új székhelyre való költözés, valamint a május óta továbbra is havonta megtartott intézeti napok rendszeresítése, amelyeken az Intézet munkatársai, illetve megívott vendégeink folytatnak egész napos eszmecserét. Az intézet folytatta *MOZGÁSBAN* című havi felvételeit is, három alkalommal Extra adást készítve stratégiai ágazatvezetővel (Hernádi Zsolt, MOL-csoport) és miniszteri szintű vendégekkel (Nagy István agrárminiszter; Lantos Csaba energiaügyi miniszter). Ez az adásfolyam októbertől jövőfűrkésző, *Mire készüljünk?* című tematikus műsorokkal készült. Az Intézet márciusban mutatta be új, a tervek szerint harmad-negyedévente kiadandó, *TREND* című termékét. Az első szám címe: *Veszélyben a médiaszuverenitás – A külföldről finanszírozott média forrásai és donorjai*. A *TREND* második száma október elejére készült el, az előzőnél terjedelmesebb és illusztráltabb kivitelben, mégpedig *Világrendszerváltók – Regionális nagy- és középhatalmak felemelkedése* címmel. Az intézet 21 című zsebkönyvsorozatban Deák Dániel kis kötete, *A Fidesz-recept – Kampányból kampányba* és Demeter Szilárd írása, *A valahol szabadsága – Rendhagyó hazaszótár* jelent meg, az *Új Időkben* pedig Láncki András *Politikai megváltása*. Az intézet közösségimédia-bővülése tovább folytatódott és diverzifikálódott, amint a honlap is új funkciókat kapott a hírlevéllel.

1.5.1 Rendezvények

Mozgásban műsorsorozat

1.5.2 (2023-01-24) Mi történt a baloldallal?

A rendszerváltoztatás óta eltelt harminckét év egy egész emberöltő, amely alatt a magyar baloldal szervezeti, szellemi és személyi értelemben is lehanyatlott. Ez nem csak pártjai, intellektuális teljesítménye és vezetése kapcsán érhető tetten, de a választási eredményekben is tükröződik. A magyar baloldalnak a jobboldalhoz hasonlóan széleskörű hazai hagyománya van, a demokratikus közéletnek mindkettő fontos szereplője. A hazai érdekeket előtérbe helyező, autonóm, szellemileg felkészült és személyi értelemben is hiteles baloldalnak mégis híján vagyunk, és mintha szerkezeti értelemben jelentkezne a hiba. Egyes értelmezések szerint ez a globális-progresszív hálózatok szinte ellenállás nélküli térnyeréséből fakad. A témában a XXI. Század Intézet *Mozgásban* című műsorának legújabb adásában **Ferkó Dániel** újságíró, történész beszélgetett **Galló Béla** politikai szociológussal, intézetünk tudományos főmunkatársával és **Schiffer András** ügyvéddel, volt országgyűlési képviselővel.

1.5.3 (2023-02-28) Magyar energiastratégia

A klímaváltozás tematizálása, majd a koronavírus-járvány miatt kialakult ellátási nehézségek, végül pedig az orosz–ukrán háború és a rá válaszul érkező szankciós politika erőteljesen felszínre hozta az energetikai kérdéseket. Az elmúlt év, illetve az elmúlt évtized eseményeiből világosan látszik, hogy globális energetikai átalakulás zajlik, amelyre választ kell adnia a világnak, Európának és Magyarországnak is. A zöld átállás, az alternatív energiahordozók keresése, az elektronikus járműipar fejlődése és az európai ellátásbiztonság problémája számos kérdést vet fel. A témáról **Lantos Csaba** energiaügyi miniszter beszélgetett **Ferkó Dániel** műsorvezetővel a XXI. Század Intézet *Mozgásban* című műsorában.

1.5.4 (2023-03-07) Hazai élelmezés-biztonság

A klímaváltozás természeti hatásai és a globalizáció szerkezetváltása együttesen mutatott rá, hogy az élelmiszerellátás stratégiai kérdés. Ez alatt nemcsak a mezőgazdaság fenntarthatóságát és természetbarát működését értjük, hanem az élelmiszertermelés önállóságát is. A tiszta, olcsó, környezetkímélő és helyben könnyen hozzáférhető élelmiszer aranyat ér: akár a lakosság folyamatos élelmiszerellátásának minőségére, akár mennyiségére gondolunk. Magyarország számára különösen érvényes az élelmezés-biztonság kérdésének felvetése, erről szólt a márciusi *Mozgásban Extra* adása, amelynek vendége **Nagy István** agrárminiszter, műsorvezetője pedig **Ferkó Dániel** újságíró, történész volt.

1.5.5 (2023-04-24) Fidesz – Nemzedéki pártból nemzeti párt

Az 1988-ban nemzedéki pártként alapított Fial Demokraták Szövetsége elsőként kezdeményezte a rendszerváltoztatást, majd a 2010-es választások után be is fejezte azt, sőt az elmúlt évtizedben új politikai-társadalmi rendszert építve össznemzeti párttá bővült. Az ehhez szükséges ideológiai és szervezeti módosulások ellenére mindvégig az maradt, ami kezdettől fogva volt: antikommunista és nemzeti párt. Ehhez a változatlan alaphoz társult a polgári kormányzás tapasztalata, a néppárttá bővülés sikere, a kereszténydemokratákkal kötött történelmi szövetség és a szuverenista álláspont képviselése. A Fidesz 35 éves útjáról szólt a *Mozgásban* áprilisi adása, amelynek vendégei ezúttal a Fidesz alapító tagjai, **Bayer Zsolt** újságíró-műsorvezető és **Deutsch Tamás**, a Fidesz Európai Parlamenti képviselője voltak.

1.5.6 (2023-05-15) Balközép – Az MSZP útja

A rendszerváltoztatás fontos pillanata volt, amikor az állampárt utolsó kongresszusán megalakult a Magyar Szocialista Párt, melynek tagja, Szűrös Mátyás házelnök, két héttel később kihirdette a harmadik magyar köztársaság megalakulását. A szocialisták húsz év alatt négy miniszterelnököt adtak; 1994 és 1998, valamint 2002 és 2008 között együtt

kormányoztak a liberálisokkal. A Horn-koalíció társadalmi háttere és a baloldali reformizmus szellemi ereje azonban időközben megfogyatkozott. Az MSZP három és fél évtizedes útjáról szólt a *Mozgásban*, amelynek vendégei ezúttal **Lendvai Ildikó**, az MSZP volt frakcióvezetője, 2009–2010 közötti elnöke, valamint **Szekeres Imre**, az MSZP-alapítója, az MSZP 2004–2010 közötti elnökhelyettese voltak.

1.5.7 (2023-06-06) Progresszív párt – Az SZDSZ története

A Szabad Demokraták Szövetségének megalakulása a „demokratikus ellenzék” és lapja, a *Beszélő* párttá szerveződését jelentette, amelyre vezetői a „szürkeállomány pártjaként” hivatkoztak, pártprogramjának pedig egyszerűen *A rendszerváltás programja* címet adták. 1990-ben az SZDSZ még a szavazatok több mint ötödét kapta, 1998-tól azonban tartósan tíz százalék alatt maradt a támogatottsága, 2010-ben pedig kiesett a parlamentből. Három ciklusban vitte a kisebbik koalíciós partner szerepét, de fő erőssége a kulturális hatalom volt. Az SZDSZ történetéről szólt a *Mozgásban*, amelynek vendégei **Fodor Gábor**, az SZDSZ 2008–2009 közötti elnöke és **Horn Gábor**, az SZDSZ 2002–2009 közötti kampányfőnöke voltak.

1.5.8 (2023-06-20) David P. Goldman: Kína a multipolarizáció nyertese

A kétpólusú világrend felbomlását követően az Amerikai Egyesült Államok globális hegemon szerep kialakítására törekedett, amelyhez a politikai, gazdasági és kulturális teret is uralma alá akarta vonni. A nyugati modell azonban mára nem mindenki számára kétségbevonhatatlanul követendő példa, ami a jelenleg fennálló világrend megkérdőjelezését vonja maga után. Kína képében Amerikának új kihívója akadt a vezető szerepért folyó küzdelemben, ami nem független az egyre erőteljesebb multipolarizációtól. A *Mozgásban Extra* vendége a témában **David P. Goldman**, az *Asia Times* szerkesztő-helyettese volt. A beszélgetést **Halkó Petra**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálta.

1.5.9 (2023-10-18) Szép új világ?

Az emberiség történetének és evolúciós folyamatának feltárása nemcsak a múlt kérdése, hanem a jelené, sőt még inkább a jövőé. Örökös változás és állandó alkalmazkodás jellemez bennünket, de egyre többször vetődik fel, hogy milyen irányba tartunk jelenleg és miként fejlődünk tovább? Egyáltalán: tartunk még valamerre? Vajon milyen lesz a jövő embere: a megnyíló transzhumán perspektíva után engedünk-e a poszthumán kísértésnek? Ezekre a kérdésekre kerestük a válaszokat a *Mozgásban* adásában, amely egyben a *Mire készülünk?* című műsorsorozatunk nyitódarabja. A témában a XXI. Század Intézet adásának vendégei **Böszörményi-Nagy Gergely**, a Brain Bar jövőfesztivál alapítója és **Lánczi András** Széchenyi-díjas filozófus voltak.

1.5.10 (2023-11-20) A jövő háborúja

A 21. században az élet minden területére a hibriditás a jellemző, és ez alól a háborúzás sem kivétel. A távoli jövő és a régmúlt egyszerre van jelen: a harctéren egymással párhuzamosan érvényesül a valós idejű műholdas felderítés és pilóta nélküli technológia, valamint a lövészárokhadviselés és az élőerő bevetése. Van a háborúzásnak örökérvényű művészete vagy mindenestül új szemlélet uralkodik a 21. században? A Mozgásban *Mire készülünk?* című sorozatának soron következő adásában a jövő háborújáról és a háború jövőjéről esett szó, amelynek vendége **Porkoláb Imre** dandártábornok, a védelmi innovációért felelős miniszteri biztos, műsorvezetője pedig **Ferkó Dániel** újságíró, történész volt.

Konferenciák, könyvbemutatók, előadások

1.5.11 (2023-02-16) Salazar ma – konferencia

2006-ban a portugál köztvévé szavazást rendezett, hogy kiderüljön, kit tartanak az emberek a valaha élt legnagyobb portugálnak. Ezzel párhuzamosan egy másik tévécsatorna is elindított egy szavazást „A legrosszabb portugálok” címen. A huszadik századi miniszterelnök, António de Oliveira Salazar mindkettőt fölényesen megnyerte. Salazarra a progresszív oldalon kezdettől fogva diktátorként tekintettek, míg a jobboldalon egyre inkább értékelik a stabilitást, amit a 20. század közép-ső harmadában megteremtett. Salazar kétségtelenül korszakalkotó politikus volt, róla szólt a XXI. Század Intézet konferenciája, amelyre a Terror Háza Múzeumban került sor. A rendezvény keretein belül **Jaime Nogueira Pinto** portugál történész, író, egyetemi tanár tartott előadást a Salazar-korszak történetéről, feltárva annak előzményeit is.

Az előadást egy kerekasztal-beszélgetés követte, amely során **Ferkó Dániel** beszélgetett **Frenyó Zoltán** főiskolai tanárral, tanszékvezetővel, a Tomori Pál Főiskola rektorhelyettesével, valamint **Rákóczi István** történésszel, az ELTE egyetemi tanárával. Rákóczi István rámutatott, hogy Salazar rendszere az első világháborút követő ciklikus válságokból született, a portugál miniszterelnök sajátossága pedig az volt, hogy nem a hatalomból, hanem a tudásból próbált építkezni. Frenyó Zoltán kiemelte, hogy Salazarról érdemes beszélni, hihetetlen időszerűsége van. Salazar saját kora értékválságával szembesülve, az akkor népszerű eszmék – a liberalizmus, bolsevizmus, majd a nemzetiszocializmus – közepette próbált egy normákra épülő társadalmi rendet kiépíteni, ennek alapjait pedig a katolikus tanításban és az abból fakadó hivatásrendi gondolatban találta meg.

1.5.12 (2023-03-30) Könyvbemutató – Deák Dániel: A Fidesz-recept

Deák Dániel politológus, a XXI. Század Intézet vezető elemzőjének első könyve, *A Fidesz-recept – Kampányból kampányba* címet viselő kötete kapcsán könyvbemutatót szervezett intézetünk. Laudációja során **Békés Márton** történész, intézetünk igazgatója hangsúlyozta, hogy a szerző nemcsak elemzőként, hanem azok alakítójaként is képes perspektívába helyezni a politikai folyamatokat, amelyek a Fidesz kampányról-kampányra kibontakozó taktikai és stratégiai horizontját jellemzik. A rendezvény kerekasztal-beszélgetése során **G. Fodor Gábor**, az intézet stratégiai igazgatójának moderálása mellett a szerző és **Stumpf István** korábbi kancelláriaminiszter, volt alkotmánybíró beszélgettek a könyv legfőbb megállapításairól.

1.5.13 (2023-05-08) Könyvbemutató – Láncki András: Politikai megváltás – Lehetséges-e racionális politika

A politikafilozófia jogaiba való visszahelyezésére tesz kísérletet legújabb könyvében **Láncki András** Széchenyi-díjas filozófus, egyetemi tanár. A kötet a XXI. Század Intézet *Új Idők* sorozatának részeként jelent meg **Békés Márton** történész-politológus, az intézet igazgatójának szerkesztésében. Van-e veszélyesebb az identitását vesztett, de Isten szerepére ácsingózó embernél? Lehetséges-e racionális politika, és ha igen, sikere megválthatja-e a 21. század modern emberét? Ezekre a kérdésekre keresi a választ a kötet. A könyv és szerzője méltatását **Csejtei Dezső** professor emeritus filozófiatörténész, fordító tartotta. A laudációt követő kerekasztal-beszélgetésben a szerzőn kívül Békés Márton történész, a XXI. Század Intézet igazgatója, a kötet szerkesztője, valamint – egyben moderátorként is – **G. Fodor Gábor**, az intézet stratégiai igazgatója vett részt.

1.5.14 (2023-09-27) A valahol szabadsága - könyvbemutató

Új kiadvánnyal bővült a XXI. Század Intézet 21 elnevezésű zsebkönyvsorozata. **Demeter Szilárd**, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatójának *A valahol szabadsága* című könyve a sorozat ötödik köteteként szerzőjének sajátosan egyedi gondolkodás- és látásmódjába, világ- és magyarságfelfogásába enged betekintést. A könyvet szeptember 27-én a XXI. Század Intézet kertjében rendezett eseményen mutatták be, amelyen a szerző mellett **Békés Márton**, a XXI. Század Intézet igazgatója, valamint **G. Fodor Gábor**, a XXI. Század Intézet stratégiai igazgatója s egyben a könyvsorozat szerkesztője osztotta meg gondolatait a közönséggel.

1.5.15 (2023-10-09) Eötvös-előadás

A nagy sikerű Eötvös-előadások keretében ezúttal **Lánczi András** tartott előadást „Erkölc és filozófia a politikai megváltás korában” címmel a Várkert Bazárban. A Széchenyi-díjas filozófus, politikatudós, egyetemi tanár előadásában kifejtette, hogy ma vannak olyan kulturális erők a nyugati civilizációkban, amelyek zárójelbe akarják tenni azt a kultúrát, amelyből született. Meglátása szerint ennek egy súlyos következménye, hogy a modern kor emberei narcisztikus egyénekké váltak, ami immár a közösségi létet is problémássá teszi, ezért az egyén és a közösség egyensúlyát helyre kell állítani.

1.6 A Kertész Imre Intézet tevékenysége

A Kertész Imre Intézet 2023-ban is folytatta nagy sikernek örvendő utazókiállításait. A Pilinszky János, illetve Kertész Imre életét és szellemi örökségét saját szövegeiken keresztül bemutató tárlat újabb vidéki kulturális intézményekbe juthatott el idén. Az említett két szerzőhöz köthető rendhagyó irodalomórák is folytatódtak, illetve kiegészültek „*Csak egy személy*” címmel Petri Györgyről szóló foglalkozásokkal is.

Az alapítvány felkérésére kilenc népszerű könnyűzenei előadó készített zenés feldolgozást egy-egy Petőfi versből a költő születésének bicentenáriuma alkalmából. A dalokat és a hozzájuk készült klipeket, illetve a *Szabadság, szerelem – Petőfi 200* névre keresztelt zenés irodalmi előadás részleteit egy februári sajtóesemény keretein belül mutattuk be. Az indítóeseményt követően, a Hagyományok Házában tartott premier után, számos vidéki helyszínre is ellátogatott már a darab, amely 2023 novemberéig folyamatosan járta az ország különböző városait.

2023 márciusára készült el és ekkor mutattuk be az intézet egyik szerzőjének, Arthur Koestlernek készült szerzői honlapot.

Április végén, Giorgio Pressburger születésnapjára időzítve egy újabb hagyatékrésszel bővült az archívumunk a szerzőhöz köthető része. Ezt az alkalmat egy filmvetítéssel egybekötött kerekasztal-beszélgetéssel igyekeztünk méltó módon megünnepelni.

2023 májusában két új program is indult az intézetben. Az egyik *Klasszikusok egymás közt* címmel egy havi rendszerességgel jelentkező, koncertekkel, felolvasásokkal és beszélgetésekkel tarkított rendezvénysorozat, amit a Fesztivál Akadémia Budapesttel együttműködésben kezdtünk el szervezni. A másik pedig „*Ikonná váltak*” címmel egy sétálósínházi előadás, amit az SZFE-vel együttműködésben hoztunk létre. Az egyetem diákjai által megálmodott darab a székházépület különböző emblemikus tereit kihasználva a Kertész Imre Intézet szerzőit elevenítik meg saját szövegeiken keresztül.

Természetesen idén is részt vett az intézet a Múzeumok Éjszakája programsorozaton, ahol az említett sétálósínházi előadás mellett a Tha Shudras együttes koncertje, valamint vezetett irodalomtörténeti és épülettörténeti séták is helyet kaptak a programban.

Petri György 80-ik születésnapja előtt tisztelegve jelentettük meg a Petőfi Irodalmi Múzeummal közösen a *Petri György különbözősége* című kiadványt. A korábban soha nem olvasható interjúkötetet egy külön rendezvény keretein belül mutattuk be a Kertész Imre Intézetben és 94. Ünnepi könyvhét is dedikált neki egy beszélgetést. Szintén a költő 2023-as jubileuma alkalmából avattunk emléktáblát az Eötvös utcában, melyen Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója és Terézváros polgármestere, Soproni Tamás is beszédet mondtak.

November 9-én, Kertész Imre születésnapjának tiszteletére egy tematikus napot szerveztünk, ahol rendhagyó irodalomórával, épületsétával és egy friss kiadványt bemutató kerekasztal-beszélgetéssel készültünk. A *Vázlatok* címmel megjelent Kertész Imre munkanapló korábban még sosem látott szövegeket tartalmaz és új perspektívába helyezi azt az időszakot, amit a szerző a *Sorstalanság* megírására való felkészüléssel töltött.

Utazókiállítások

1.6.1 Pilinszky-utazókiállítás 2023

Kiállítóhelyeknek, kulturális centrumoknak, irodalomkedvelő közösségi tereknek és iskoláknak nyújt segítséget a Kertész Imre Intézet időszaki kiállításának ingyenesen elérhetővé tételével. A Pilinszky János életét és meghatározó élményeit bemutató kültéri tablókiállítás az intézet honlapján, regisztrációt követően, roll-up, valamint letölthető és kinyomtatható formában is hozzáférhető.

2023-ban Besenyszögben, Zalaegerszegen, Epölben, Verőcén és Kiskunlacházán tekinthették meg az érdeklődők a tablókiállítást.

1.6.2 Utazókiállítás Kertész Imre életéről

A Kertész Imre Intézet másik kiállítása Nobel-díjas írók életútját mutatja be főbb műveinek máig érvényes üzenetein keresztül. A *Szabadságról* című tablókiállítás kéziratok és fényképek mellett Kertész Imre széprózai műveiből, naplófeljegyzéseiből és nyilatkozataiból válogat. A kiállítás anyaga két formában érhető el: roll up-okon és letölthető, kinyomtatható verzióban. Idén az alábbi településeken lehetett megtekinteni a tablókiállítást: Bécs, Halásztelek, Tápiószele, Tiszafüred, Szabadszállás, Túrkeve, Ebergőc, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Sopronkövesd, Annavölgy, Lesencefalva, Bátortereny, Kengyel, Nyúl, Szentés, Balatonrendes, Hajmáskér, Budajenő, Verőce és oroszlány.

Rendhagyó irodalomórák

1.6.3 „Folytatni fogom folytathatatlan életemet”. Nevelődés és felnőtté válás a *Sorstalanság* világában. – Kertész rendhagyó irodalomórák

Érzelmekre ható szituációs gyakorlatokat és drámapedagógiai módszereket egyaránt alkalmazó Kertész rendhagyó irodalomórák folytatódnak a Kertész Imre Intézetben. A hanganyagokkal és filmrészletekkel színesített ingyenes, interaktív foglalkozások várják a középiskolásokat. Az irodalomórákat az irodalmi Nobel-díj odaítélésének és átvételének 20. évfordulója alkalmából zajló programok sorában indította útjára az intézet. A foglalkozások a magyar irodalom, a történelem és az etika tananyagához, illetve az

osztályfőnöki órák tematikájához kapcsolódva dolgozzák fel Kertész Imre életművének és *Sorstalanság* című regényének egyes aspektusait.

A foglalkozások végén lehetőség nyílik a Kertész Imre Intézet gyűjteményében fellelhető egyes fotók, könyvek, dokumentumok és kéziratok megtekintésére, az intézet épülete előtt a tanulók egyúttal tanulmányozhatják a kültéri Kertész-tablókiállítást is.

2023-ban több mint 10 iskola 15 osztályának 327 diákja vett részt a foglalkozásokon tanáraik kíséretében.

1.6.4 „Csak egy személy” – Rendhagyó irodalomóra Petri György költészetéről

A tizenkettedikes korosztálynak ajánlott óra során a költő versein, interjúin keresztül igyekszünk bemutatni művészetét, életét, világnézetét, fókuszban az identitását meghatározó tényezőkkel, illetve az azt aktívan alakító törekvések vizsgálatával.

A tárolóban a Petri-hagyatékából néhány dokumentumot is bemutatunk. Idén egyelőre még csak egy foglalkozást tartottunk a budapesti Szerb Antal Gimnázium 23 fős osztálya számára.

1.6.5 Pilinszky János: A szemtanú magánya és „Haza akartam, hazajutni végül...”

A tékozló fiú motívuma Pilinszky János költészetében – rendhagyó irodalomóra

A Pilinszky-foglalkozásokon két korosztály számára kínálunk rendhagyó órákat olyan témák felvetésével, amelyek a költészettel való ismerkedésen túl a történelem és etika Pilinszky által egyedülálló módon körüljárt kérdéseit is élővé teszik a diákok számára. A költő versein, elméleti szövegein, interjúin keresztül mutatjuk be és dolgozzuk fel Pilinszky életművét, világképét.

A tárolóban a Pilinszky-hagyatékából néhány eredeti kéziratot és egyéb dokumentumokat is bemutatunk, ezzel is segítve a költő megismerését, valamint a foglalkozások végén az épület előtti Pilinszky-kiállítást tekinthették meg a hallgatók.

A 2023-as évben 8 iskola 12 osztályának 296 diákja vett részt a foglalkozásokon tanáraik kíséretében.

1.6.6 Rendezvények

Szabadság, szerelem – Petőfi 200 rendezvénysorozat

1.6.7 (2023-02-09) Szabadság, szerelem – Petőfi 200 zenés irodalmi előadás beharangozó rendezvény

A Kertész Imre Intézetet fenntartó Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány felkérésére kilenc népszerű könnyűzenei előadó készített zenés

feldolgozást egy-egy Petőfi versből a költő születésének bicentenáriuma alkalmából. Az előadók – **Aurevoir., Dánielfy, Ember Márk, Paulina, Romengo, 4S Street, Tha Shudras, The Biebers** és **Sena** – dalaikban és az azokhoz készült videóklipekben saját zenei és képi világukkal ötvözték a legnagyobb magyar költő verssorait.

A *Szabadság, szerelem – Petőfi 200* című színházi előadás pedig ezekből a dalokból és prózai szövegekből két szereposztással készült, a narrátorok szerepét *Bánovits Vivienne/Katona Kinga* illetve *Berecz István/Szabó Sebestyén László Junior* Prima-díjas, Petőfi Sándor szerepét *Zámbori Soma/Berettyán Nándor* Jászai Mari-díjas színművészek játsszák.

Az eseményen **Ugron Zsolna** beszélgetett a produkcióban részt vevő színművészekkel – **Katona Kingával, Berecz Istvánnal, Szabó Sebestyén Lászlóval** és **Berettyán Nándorral** – valamint **Dánielfy Gergellyel, Paulinával, Fejér Mihállyal** az Aurevoir. zenekar, **Rostás Mihály Mazsival** a Romengo és **Trap kapitánnyal** a Tha Shudras képviselőjében.

2023 júniusában a produkció elnyerte az „Év zenei eseménye” kategóriában a Petőfi Zenei Díjat.

A darab számos vidéki és budapesti helyszínre is ellátogatott, ahol közel 6000 néző láthatta már decemberig bezárólag a díjnyertes produkciót.

1.6.8 Szabadság, szerelem – Petőfi 200 előadások

Teltházassal mutatkozott be 2023. március 15-én a *Szabadság, szerelem – Petőfi 200* című előadás a Hagyományok Házában. A bemutató előtt **Závogyán Magdolna** kultúráért felelős államtitkár mondott beszédet, valamint **Demeter Szilárd**, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója, a Nemzeti Kulturális Alap – Petőfi 200 Ideiglenes Kollégium vezetőjének, valamint **Schmidt Mária** főigazgató köszöntőjét hallhatta a közönség.

Az országjáró körút következő állomásain az előadást színesítve **Bíró Márton, Lázár Dóra Anna, Popovics Márk** és **Pálinkó Johanna** táncosok is már elkápráztatták a közönséget, ezzel teljessé vált a produkció formája.

A budapesti premiért követően az alábbi helyszíneken tekinthette meg a közönség előadásainkat:

- 2023. április 12.: **Balassagyarmat**
- 2023. április 19.: **Zalaegerszeg**
- 2023. május 16. és 17.: **Budapest, MÜPA**
- 2023. május 23.: **Békéscsaba**
- 2023. május 31.: **Nyíregyháza**
- 2023. június 8.: **Szolnok**

- 2023. június 9.: **Debrecen**
- 2023. szeptember 10.: **Esztergom**
- 2023. szeptember 30.: **Salföld**
- 2023. október 11.: **Vác**
- 2023. november 13: **Budapest, Hagyományok Háza**

KultúrArc rendezvénysorozat

1.6.9 (2023-04-20) Giorgio Pressburger hagyatékrész bővülése

86 évvel ezelőtt, április 21-én született Giorgio Pressburger – Pressburger György magyar származású olasz író, dramaturg, műfordító és rendező, a budapesti Olasz Kulturális Intézet egykori igazgatója. A Pressburger-hagyatékrészt is őrző Kertész Imre Intézet filmvetítéssel egybekötött kerekasztal-beszélgetéssel emlékezett meg a rendkívül sokoldalú író születésnapjáról, amelynek keretében Mauro Caputo olasz filmrendező újabb hagyatékrészt adományozott az intézetnek. Ennek különleges darabja Pressburger *Calderon* című alkotásának egyik eredeti, 35 mm-es filmtékercse, amelyért 1982-ben Aranyglóbuszt vehetett át, valamint egy 1993-ban készült rövidfilmje, amelyet a színész barátaival forgatott.

A filmbemutatóval egybekötött kerekasztal-beszélgetés keretében magyar felirattal láthatta a közönség **Mauro Caputo** *Mesés idők ó illata* című filmjét, majd a film rendezőjével, Mauro Caputoval, Pressburger több könyvének fordítójával **Lukácsi Margit** italianista műfordítóval és **Szomráky Béla** Olaszország-szakértővel **Ugron Zsolna**, a Kertész Imre Intézet művészeti igazgatója beszélgetett.

1.6.10 (2023-06-05) Petri György különbözőése könyvbemutató

Petri György különbözőése címmel teljes terjedelmében eddig még sosem publikált Petri-interjúkötet jelent meg a Kertész Imre Intézet gondozásában, a Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány és a Petőfi Irodalmi Múzeum közös kiadásában. A kötet bemutatóján köszöntőt mondott **Szabó Tamás**, a Kertész Imre Intézet programigazgatója. Az interjúkötetről **Demeter Szilárd**, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója, **Fenyvesi Ottó** József Attila-díjas költő, író, képzőművész és **Ugron Zsolna**, a Kertész Imre Intézet művészeti igazgatója beszélgetett. A könyvbemutatón Petri-estjükből **Pál András** Junior Prima-díjas színművész és **Rozs Tamás** zenész, zeneszerző adtak elő részleteket.

1.6.11 (2023-06-09) Petri György különbözőése könyvbemutató a 94. Ünnepi Könyvhéten

A Petri György különbözőése címmel megjelent Petri-interjúkötet a 94. Ünnepi Könyvhéten a Vigadó téren egy kerekasztal-beszélgetés keretein belül mutatta be **Bencsik Krisztina**

irodalomtörténész, **Ugron Zsolna**, a Kertész Imre Intézet művészeti igazgatója és **Soltész Márton** irodalomtörténész, a Kertész Imre Intézet tudományos munkatársa.

Klasszikusok egymás között rendezvénysorozat

Új komolyzenei programsorozatot indított a Kertész Imre Intézet a Fesztivál Akadémia Budapest együttműködésével, **Kokas Katalin** Liszt Ferenc-díjas és **Kelemen Barnabás** Kossuth-díjas hegedűművészek közreműködésével. Az idén tavasszal indult program résztvevői a Kertész Imre Intézet írói, költői, valamint a számukra kedves, vagy műveikhez kapcsolódó zeneszerzők.

A Kertész Imre Intézet elsőként 2021 szeptemberében indított komolyzenei rendezvénysorozatot *Közelről* címmel, hogy ezzel a kezdeményezéssel is teret kínáljon a művészeti ágak összekapcsolódásának, az irodalom, a zene vagy akár a képzőművészet találkozásából születő új programoknak és alkotásoknak.

Az idén áprilisban indult *Klasszikusok egymás közt* című rendezvénysorozat egy zenés képzelte párbeszéd a Kokas-Kelemen házaspár és a Fesztivál Akadémia Budapest (FAB) közreműködésével az alábbi események valósultak meg.

- (2023-04-24) A bőr alatti zene – Pilinszky és Bach
  - (2023-05-15) Az igazság maga a szépség – Pressburger és Schönberg
  - (2023-10-05) „Ismétlődik a kín, a vágy” – Petri György és Wolfgang Amadeus Mozart
  - (2023-11-23) „Semmi sem születünk, de ha sikerül elégsoká életben maradnunk, nem kerülhetjük el, hogy valamivé ne váljunk...” – Kertész Imre és Bartók Béla
-

„Ikonná váltak” rendezvénysorozat

1.6.12 (2023-05-10 és 2023-06-14 és 2023-10-19 és 2023-11-30) Ikonná váltak – zenés sétálósínházi előadás

A Kertész Imre Intézet az általa képviselt szerzőkről szóló irodalmi anyagok összegyűjtésén és feldolgozásán túl számos ösztöndíjjal járó programmal járult már hozzá az alkotók szellemi örökségének ápolásához. A Színház- és Filmművészeti Egyetem és a Kertész Imre Intézet együttműködésével készült új, formabontó színházi produkcióban Nobel-díjas írók mellett, Arthur Koestler, Giorgio Pressburger, Petri György és Pilinszky János, valamint Sziveri János alakja elevenedik meg egy rendhagyó játéktérben, a Kertész Imre Intézet falai között. A sétálósínházi előadás szöveges elemeit a Kossuth-díjas zeneszerző **Jávori Ferenc** „Fegyva” által előadott zeneművek egészítik ki. A nézők az épületet bejárva sorra látogatják meg a ház tereiben az irodalmi alkotások és a zene segítségével megelevenedő szerzőket. Az egyes helyszíneken az alkotók különféle élethelyzetekben szólalnak meg és mesélnek feleségekről, szerelmekről, emlékekről és szabadságról, sokszor meghökkentően, váratlanul. Az intézet tereihez igazított jelenetek az alkotók életművét a XX. század történelmi traumáin keresztül mutatják be és az eseményekkel átszöve juttatják közelebb a nézőket ars poeticájukhoz, műveikhez. Az egyetem rendező, dramaturg- és színész hallgatóinak, valamint **Ugron Zsolna** József Attila-díjas író, a Kertész Imre Intézet művészeti vezetőjének közreműködésével létrejövő előadás zenei betéteit Jávori Ferenc „Fegyva” szerezte.

Szereposztás:

Kertész Imre: Holló Patrik Albert

Petri György: Csikós Máté / Vajda Zoltán Richárd

Pilinszky János: Steenhuis Raul

Sziveri János: Ficsor Milán

Arthur Koestler: Nagy Botond

Szerelmek, feleségek, múzsák, riporterek, kísérek: László Rebeka, Varga Anna Zsófia

Zenei vezető: Jávori Ferenc „Fegyva”

Dramaturg, író, rendező munkatársa: Szalánczi Ágota, Czene-Polgár Donát

Jelmeztervező: Árva Nóra

Rendező: Pányik Tamás

Egyéb programok

1.6.13 (2023-03-09) Arthur Koestler-szerzői honlapot bemutató sajtónyilvános esemény

Exkluzív interjúkkal, Magyarországon korábban sosem publikált fotókkal illusztrált Arthur Koestler-szerzői oldallal bővült a Kertész Imre Intézet honlapja. A kerteszintezet.hu oldalon az író, újságíró, filozófus halálának 40. évfordulója alkalmából eddig ismeretlen történeti, irodalomtörténeti és személyes szövegei, életrajzi adatai és Koestler magyarul megjelent köteteinek teljes jegyzéke is elérhető.

A honlapot bemutató sajtónyilvános eseményen **Mórocz Gábor** irodalomtörténész, a Kertész Imre Intézet Koestler-szerzői oldalának tudományos szakértőjének előadását követően Alain de Benoist francia író, filozófus Arthur Koestlerhez fűződő visszaemlékezésébe pillanthatott be a közönség. **Bencsik Krisztina**, a Kertész Imre Intézet irodalmára pedig bemutatta az oldal menüpontjait és azok érdekességeit.

1.6.14 (2023-06-24) Múzeumok Éjszakája

Színház és zene, irodalom és művészettörténet szötte át a Kertész Imre Intézet június 24-i programjait. A villaépület történetét **Szabó Tamás** programigazgató előadásában ismerhették meg az érdeklődők, a kertben koncertet adott Trap kapitány és a Tha Shudras, az *Ikonná váltak* című sétalószínházi előadás során pedig a nézők az intézetet bejárva sorra látogatták meg a ház tereiben az irodalmi alkotások és a zene segítségével megelevenedő szerzőket. Az irodalomtörténeti épületséta **Bencsik Krisztina** és **Soltész Márton** irodalmárok vezetésével zajlott, az érdeklődők számos érdekességet tudhattak meg alkotóinkról és egy-egy vers keletkezésének körülményeiről. Az este során több mint 150-en látogatták meg a Kertész Imre Intézet épületét.

1.6.15 (2023-09-15) Petri György emléktábla-avatás

„Itt ma egy olyan költőnek, gondolkodónak állítunk emléket, akitől mindannyian mind a mai napig sokat tanulhatunk őszinteségről, szembenézésről és mindenekelőtt a szabadságról” – fogalmazott ünnepi beszédében **Schmidt Mária**, a Kertész Imre Intézet főigazgatója Petri György emléktáblájának avatásán. A Kossuth- és József Attila-díjas költő idén ünnepelné születésének 80. évfordulóját. Egykori lakóhelyén, az Eötvös utca 22. szám alatt állíttatott emléktáblát az intézet. Az avatáson részt vett és köszöntőt mondott **Soproni Tamás**, Budapest VI. kerületének polgármestere is. Az eseményen elhangzott: elkészült Petri György-szerzői oldala a Kertész Imre Intézet irodalmi digitális tudástárában, amely ezzel teljessé is vált. A rendezvényen Petri versek **Zámbori Soma** előadásában hangzottak el.

1.6.16 (2023-11-09) Kertész Imre tematikus nap

Új művészettörténeti programsorozat, könyvbemutató és rendhagyó Kertész-irodalomóra is szerepelt a Kertész Imre Intézet november 9-i programjának sorában. Nobel-díjas írónk idén ünnepelné 94. születésnapját, az évfordulóra egésznapos programokkal emlékezett a Kertész Imre Intézet.

A november 9-i tematikus napon bemutattuk Kertész Imre *Vázlatok. Feljegyzések, tématervek 1958–1963* című műhelynaplóját, amelyet a *Sorstalanság* megírásával párhuzamosan vezetett. A könyvbemutatón **Ács Margit** Kossuth-díjas íróval, műkritikussal, **Soltész Mártonnal**, a Kertész Imre Intézet irodalomtörténészével, a kötet szerkesztőjével, valamint **Radics Péterrel**, a Petőfi Irodalmi Múzeum, Digitális Irodalmi Akadémia vezetőjével **Őri-Kovács Anna**, az est moderátora beszélgetett.

18 órától Kertész-tematikájú épületsétához csatlakozhattak az érdeklődők, melyet **Szabó Tamás**, a Kertész Imre Intézet programigazgatója vezetett, **Bencsik Krisztina** és **Soltész Márton** irodalomtörténészek közreműködésével.

II

AZ ALAPÍTVÁNY EGYÉB PROJEKTJEI ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK

2.1 Puskás Kiállítási Központ megvalósítása

A Magyar Kormány a 1186/2019. (IV. 5.) Korm. határozatában alapítványunkat bízta meg a Puskás Aréna részeként megvalósuló Puskás Kiállítási Központ tervezésével és kialakításával.

A Puskás Múzeum tárlat főkurátora, Schmidt Mária által kialakított koncepció mentén a látványterveket F. Kovács Attila Kossuth-díjas tervező modern szemléletmóddal dolgozta ki.

A kiállítás részét képező LED-falak, érintőképernyős berendezések mellett közel tíz nyelven működő honlap és mobiltelefonos interaktív játékokkal kiegészített múzeum guide támogatja a látogatói élményeket.

A 2300 m²-es tárlat kivitelezési munkálatai befejeződtek, a hivatalos átadás-átvételi folyamatok megkezdődnek az üzemeltető felé.

2.2 Digitális tananyagfejlesztés

2.2.1 Digitális tananyag

A Magyar Kormány a 1035/2018. (II.12.) számú, digitális tartalomfejlesztés támogatásáról szóló kormányhatározatban a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítványt digitális tartalomfejlesztési feladatokkal bízta meg. Az alapítvány 2019 januárjában kezdődő projektjét 2023-ban is folytatta.

2.2.2 Rendezvények

Digitális trendek rendezvénysorozat

A 2020-ban kirobbant koronavírus-járvány alapjaiban változtatta meg az emberek hétköznapijait. A kormányzatok a fertőzés terjedésének lassítása érdekében különböző korlátozó intézkedéseket vezettek be, többek között iskolabezárásokat is. Magyarország az oktatás folytatása mellett döntött és a digitális technológiák, a digitális oktatás felé fordult. Joggal merülhet fel bennünk a kérdés, hogy mi a jövő: teljes átállás a digitális oktatásra, a hagyományos, jelenléti és a digitális oktatás vegyítése? Egyáltalán mi az a kor, amiben élünk? Az életünk egyre nagyobb részét digitalizálják, szinte már minden digitális, jó lenne felmérni, mit kíván ez meg tőlünk? A XXI. Század Intézet rendezvénysorozatán ezekre a kérdésekre kerestük a választ. Ennek keretében kilenc workshop és egy nagy nemzetközi konferencia megrendezésére került sor.

A rendezvények előadói és beszélgetőpartnerei: **Balázs Géza** nyelvész-néprajzkutató, **Demeter Szilárd**, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója, **L. Simon László**, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója, **Szabó Tamás**, a Kertész Imre Intézet programigazgatója, **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője, **Dukász Magor** a Digitális Szuverenitás Központ alapító-tulajdonosa, **Fodor-Horváth Zsófia** pszichológus, gyógypedagógus, **Ómolnár Miklós**, a Mediaworks igazgatója, **Szabó László** kommunikációs szakember, **Fekete Rajmund**, a Kommunizmuskutató Intézet igazgatója, **Fűrész Tünde**, a KINCS elnöke, **Hal Melinda** klinikai szakpszichológus, **Kepe Nóra** társadalomkutató, **Pászthy Bea** gyermekorvos, gyermek- és ifjúságpszichiáter, pszichoterapeuta, **G. Fodor Gábor**, a XXI. Század Intézet stratégiai igazgatója, **Kovács Gergely**, a Védelmi Innovációs Kutatóintézet XR-kutatója, **Megadja Gábor**, a Századvég Politikai Gondolkodás Kutatóintézet igazgatója, **Szaniszló Zoltán**, az Appentum Kft. ügyvezető igazgatója, **Bacsoni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatója, **Balogh Gábor**, a Terror Háza Múzeum vezető történésze, **Hajnal Gabriella**, a Klebelsberg Központ elnöke, **Porogi András**, a Toldy Ferenc Gimnázium igazgatója, **Halkó Petra**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője, **Soltész Márton**, a Kertész Imre Intézet tudományos munkatársa és **Biró András**, a XXI. Század Intézet kutatója, **Kosztur András**, a XXI. Század Intézet vezető kutatója és **Ugron Zsolna**, a Kertész Imre Intézet művészeti igazgatója.

2.2.3 (2023-06-01) Digitális trendek konferencia

A Digitális trendek sorozat tavaszi workshopjainak zárásaként június 1-én egy egész napos konferenciával összegeztük az eddigi tapasztalatokat. A konferencián **Schmidt Mária**, a XXI. Század Intézet főigazgatója és **Békés Márton**, a XXI. Század Intézet igazgatójának köszöntői után önálló előadások hangzottak el, illetve kerekasztal-beszélgetések formájában jártuk körül a digitalizáció különböző kérdésköreit. Előadást tartott **Káel Csaba**, a MŰPA vezérigazgatója, filmügyi kormánybiztos, **Rétvári Bence** miniszterhelyettes, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára, **Maruzsa Zoltán** köznevelésért felelős államtitkár és **Hankó Balázs** innovációért és felsőoktatásért felelős államtitkár.

A *Digitális know-how a világban* címmel rendezett első beszélgetésen **Bacsoni Dorottya**, a XX. Század Intézet igazgatója moderálása mellett **Fekete Rajmund**, a Kommunizmuskutató Intézet igazgatója, **David Goldman**, az Asia Times szerkesztő-helyettese és **Kovács Zoltán** nemzetközi kommunikációért és kapcsolatokért felelős államtitkár beszélgettek, valamint **Raheem J. Kassam**, a The National Pulse főszerkesztőjének videóüzenetét is meghallgathattuk.

A *Digitális trendek workshop* kerekasztal-beszélgetés során pedig **Fűrész Tünde**, a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és Családokért elnöke, **Kovács Gergely**, a Védelmi

Innovációs Kutatóintézet XR-kutatója és **Szabó László** kommunikációs szakember beszélgetett **G. Fodor Gáborral**, a XXI. Század Intézet stratégiai igazgatójával az eddigi öt workshop tapasztalatairól.

A *Digitális oktatás* című szekcióban **Nánay Mihály**, a Történelemoktatók Szakmai Egyesületének elnöke, **Péterffy Balázs** a Klebelsberg Központ szakmai elnökhelyettese és **Porogi András**, a Toldy Ferenc Gimnázium igazgatója **Balogh Gábor**, a Terror Háza Múzeum vezető történészének kérdéseire válaszolva arról értekeztek, hogy mit is követel meg a digitális átállás a tanároktól, mit igényelnek a diákok, mik a kompetenciafejlesztés irányai és lehetőségei a pedagógus továbbképzésben.

A záró beszélgetésen *Vissza a jövőbe* címen **Böszörményi-Nagy Gergely**, a Brain Bar jövőfesztivál alapítója, **Megadja Gábor**, a Századvég Politikai Gondolkodás Kutatóintézet igazgatója és **Molnár Attila Károly** eszmetörténész fejtették ki gondolataikat **Halkó Petra**, a XXI. Század Intézet vezető elemzőjének moderálása mellett.

2.2.4 „Digitális tananyagok és használatuk pedagógiai módszertani lehetőségei a XX. századi történelem tanításában” című akkreditált pedagógus-továbbképzések

A Magyar Kormány a 1035/2018. (II.12.) számú, digitális tartalomfejlesztés támogatásáról szóló Kormányhatározatban az alapítványt digitális tartalomfejlesztési feladatokkal bízta meg. E megbízásnak eleget téve elkészült A Terror Háza Múzeum és a XX. Század Intézet közös digitális történelem tankönyve, amelynek célja, hogy didaktikailag megalapozottan, korszerű nyelven és vizualitással, a digitális eszközrendszerek minden lehetőségét felhasználva közvetítse a benne megjelenített tudástartalmat. Ehhez kapcsolódva került sor 2023 októberében a *Digitális tananyagok és használatuk pedagógiai módszertani lehetőségei a XX. századi történelem tanításában* című 30 órás, akkreditált pedagógus-továbbképzés megszervezésére.

III

AZ ALAPÍTVÁNY 2023. ÉVI KIADVÁNYAI

3.1 Megjelent kiadványok

3.1.1 Deák Dániel: A Fidesz-recept – Kampányból kampányba

A rendszerváltoztatás óta soha nem kapott még annyi szavazatot egyetlen párt sem Magyarországon, mint amennyit a Fidesz–KDNP-pártszövetség 2022-ben. Így egymás után negyedik alkalommal szerzett kétharmados parlamenti többséget a jobboldal. Hiába az összefogott ellenzék, a gazdasági válság, a járvány és a háború, nemhogy gyengült volna a Fidesz, de még erősödött is. Mi a siker receptje? A kiadvány a XXI. Század Intézet 21 című zsebkönyvsorozatának negyedik kötete. Akár egy szuszra is végigolvasható, kortárs problémákra kortárs gondolatok. A zsebkönyv G. Fodor Gábor szerkesztésével márciusban jelent meg a 94. Ünnepi Könyvhét kiadványaként.

3.1.2 Láncki András: Politikai megváltás – Lehetséges-e racionális politika?

A politikai megváltás a modern világ titka. Az emberi ész már mindent magára vállalt: Isten és a Természet helyébe lépett. E folyamat végén a politikai filozófia örök kérdéseit a pillanatnyi politikai küzdelmeknek alárendelt ideológiák szorították ki. Az európai társadalom válságából kitorést csak az jelenthet, ha a politikai filozófiát visszahelyezzük jogaiba. A szerző erre tesz nagyívű kísérletet. A XXI. Század Intézet *Új Idők* sorozatának negyedik kötete áprilisban jelent meg a 94. Ünnepi Könyvhét kiadványaként. A könyvet Békés Márton szerkesztette.

3.1.3 Petri György különbözősége – Tasi József beszélget Petri Györggyel

„A kényelmetlen ember azért kényelmetlen, mert nem tűri a beskatulyázást. Ráteszel egy címkét, lerázza magáról.” – írja a kötet előszavában Demeter Szilárd. Egy mindeddig ismeretlen, kazettaszalagokról megmentett interjú gondos lejegyzését nyújtjuk át a Petri-életmű iránt érdeklődő olvasóknak. Tasi József, a PIM egykori munkatársa faggatja a költőt, s közben szó van a legfontosabb verseiről is. A Kertész Imre Intézet kötete a 94. Ünnepi Könyvhét kiadványaként májusban jelent meg. A beszélgetőkönyv társkiadója a Petőfi Irodalmi Múzeum, szerkesztője Soltész Márton.

3.1.4 Fekete Rajmund: Az amerikai álom (vége) – John F. Kennedy

„Fekete Rajmund könyve a Kennedy-mítosszal foglalkozik. Azzal a tudatosan formált Kennedy-képpel, amelynek a kialakításában minden megtervezett és alaposan végiggondolt volt. Annak a Kennedy-legendának a megalkotásával, amely elnökségét a modern amerikai történelem aranykorává stilizálta fel, és az új Camelot megtestesülésének állította be. Mert

korunknak is szüksége van legendára, mítoszra és hősrre. Adta magát, hogy Kennedy az legyen” – írja az előszóban Schmidt Mária. A kötet a 94. Ünnepi Könyvhétre jelent meg a Kommunizmuskutató Intézet kiadványaként.

3.1.5 Demeter Szilárd: A valahol szabadsága – Rendhagyó hazaszótár

A szerző politikaelméleti fogalmakat (haza, szabadság, metoo) helyez önéletrajzi kontextusba, néhol megfűszerezve családi és közéleti anekdotákkal: „...én nekiálltam írni ezt a szótárat. Három évtizede írom magyarul, pár éve mondom is, szócikkékként palackpostázom, hátha eljut a véreimhez. Mert az egyik kedvenc politikai tételmondatom szerint: egymagában az ember nem lehet szabad – csak magányos. A szabadsághoz legalább két ember kell. A magyar szabadsághoz legalább két magyar.” A júliusban megjelent könyv a XXI. Század Intézet 21 című zsebkönyvsorozatának ötödik kötete. A könyv szerkesztője G. Fodor Gábor.

3.1.6 L. Simon László: A megőrzés kultúrája – Esszék

A magyar múzeumi stratégia kidolgozásán fáradozó intézményvezető és a szubjektív hangú önéletrajzi esszéíró konklúziója ugyanaz: megújítva megőrizni és korszerű formában átadni azt, ami sajátosan magyar. „Ugyanis – vallja a szerző – a hazával szemben nekünk, a kulturális élet alakítóinak, illetve nekik, a mára láthatóan megerősödött gazdasági elit tagjainak is kötelességük van. Pontosan úgy, ahogy azt Márai Sándor írja a Fűves könyvben: »Mindig, mindent adjál oda hazádnak. A világnak nincsen semmiféle értelme számodra hazád nélkül.«” A júliusban megjelent kötetet Soltész Márton szerkesztette és látta el utószóval.

3.1.7 G. Fodor Gábor: A „késes” ember – Gondolatháború

„Ez a könyv nem a késről és nem is a fegyverekről szól, hanem a gondolatokról. Azokról a gondolatokról, amikért helyt kell állni, amiknek érvényre juttatásáért meg kell küzdeni, amiket meg kell védeni a támadásoktól, érvényességüket más gondolatokkal szembeszállva, azok ellenében, azok érvénytelenítésével sikerre, sőt győzelemre kell vinni.” – írja a kötet előszavában Schmidt Mária. Az októberben megjelent kiadványt Baczoni Dorottya szerkesztette.

3.1.8 Kertész Imre: Vázlatok – Feljegyzések, tématervek 1958–1963

„Éppen itt az ideje, hogy kudarcaimat dicsfénybe mártsam, és elvesztegetett éveimet a szunnyadó tehetség misztériumával terhes, mámorosan önfeledt, jövőt ígérő időszaknak lássam, mielőtt netán döntő kételyeim támadnának a dolgaimat illetően.” – írja naplójában Kertész Imre 1960. február 13-án. Kötetünk a szerző hagyatékában fennmaradt Vázlatok című kéziratos dosszié első csonkítatlan kiadása. Az 1958 és 1963 között született naplószerű feljegyzésekből a Sorstalanság születésének története rajzolódik ki a regény és a Nobel-díjas

író műhelyitkai iránt érdeklő olvasó előtt. A kötet az író születésének 94. évfordulójára jelent meg a Kertész Imre Intézet gondozásában. Sajtó alá rendezte, szerkesztette és utószóval látta el: Soltész Márton.

3.1.9 Digitális trend – Válasz a digitális kihívásra

A kötet azokból a tanulmányokból válogat, amelyeket a digitális trendek hívószóval ellátott workshop-sorozat előadói készítettek el – abban a reményben, hogy élesebben látunk majd a digitalizáció kérdésben, és azzal a felszólítással, hogy sok kérdésünk van és válaszokat is akarunk. A kiadvány a rendezvénysorozatot szervező XXI. Század Intézet gondozásában jelent meg, szerkesztője G. Fodor Gábor.

IV

AZ ALAPÍTVÁNY KOMMUNIKÁCIÓJA

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány kommunikációja egyrészt az alapítvány felületein (közösségimédia oldalak, honlapok, podcast-csatornák) folyik; ahol felhívja a figyelmet az intézetek rendezvényeire, programjaira, összehangolja a kommunikációt a társszervező intézményekkel, másrészt kapcsolatot tart a sajtóval; folyamatos médiaszerepléseket vállal, archiválja azokat (szöveg, kép és mozgóképfarmájában), valamint kiszolgálja a folyamatos médiaérdeklődést. Az alapítványhoz kötődő események médiakampányainak szervezése és megvalósulásának ellenőrzése is folyamatos.

V

AZ ALAPÍTVÁNY ARCHÍVUMÁNAK TEVÉKENYSÉGE

7.1 Archívum

A Kertész Imre Intézet gondozásában lévő hagyatékok közül a Giorgio Pressburger hagyatékrész bővült 2023 áprilisában.

Az év folyamán 6 látogató érkezett az Archívumba, az itt őrzött írói hagyatékokba való betekintés és tudományos kutatás miatt.

A 6,60 iratfolyóméter terjedelmű archivált anyagok irattári tételszámmal való ellátása a darabszintű elektronikus jegyzék alapján készül.

7.2 Könyvtár

A 12 ezer kötet könyvet, periodikát és folyóiratot tartalmazó Könyvtárba érkező újabb kötetek katalogizálása a Kertész Imre Intézet Benczúr utcai épületében folyamatosan zajlik.

2023 tavaszán elkezdődött az állomány teljes leltározása az állományellenőrzésre vonatkozó kormányrendeletnek megfelelően (folyamatban).

2023 júniusától a Qulto cég által forgalmazott Huntéka integrált könyvtári rendszer szoftver került beszerzésre és beüzemelésre. Előnye, hogy a tárolt dokumentumok részletes adatai rögzíthetők és visszakereshetők. A könyvek adatainak feltöltése elkezdődött.

A nyár folyamán 4 fő középiskolás diák töltötte a könyvtárban az 50 órás iskolai közösségi szolgálati óráinak egy részét. Főként a Folyóirattár kialakításában segítettek.

K

KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI
TÖRTÉNELEM ÉS TÁRSADALOM KUTATÁSÁÉRT
ALAPÍTVÁNY

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET

a 2023. ÉVI KETTŐS KÖNYVVITELT VEZETŐ EGYÉB SZERVEZETEK ÉVES
BESZÁMOLÓJÁHOZ

A kiegészítő melléklet tartalmát a Számvitelről szóló 2000. C. törvény 96. § (4) bekezdésében foglalt - éves beszámoló kiegészítő mellékletére vonatkozó - rendelkezések szerinti tartalommal állítottuk össze a következők szerint:

Az Alapítványt Magyarország Kormánya 1999. április 10-én alapította 117.000 eFt induló tőkével. A Fővárosi Bíróság 1999. május 28-án, 7526. sorszám alatt vette nyilvántartásba, egyben közhasznú szervezetté minősítette.

Az Alapító Okirat 2000. augusztus 29-én módosításra került, melyben az alapító az induló tőkéből 5.000 eFt törzsvagyont különített el, mely sem a működés során, sem a közalapítványi célok megvalósítására nem használható fel.

A Magyar Állam, mint alapító módosította az Alapító Okiratot 2021. december 3-án. A változások érintették az alapítvány típusát és nevét egyaránt. 2021. december 3-tól közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványként folytatja működését, neve ennek megfelelően Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány (röviden: KKeTTK Alapítvány) lett. A módosítással együtt megváltoztatásra került az Alapítvány vagyona is. Az Alapító további 600.000.000 Ft pénzbeli vagyoni juttatást adott, melyet az Alapítványnak számvitelileg elkülönítetten szükséges kezelnie.

Az Alapítvány célja tudományos kutatás, közművelődési, oktatási és kulturális javak védelmével kapcsolatos állami feladat ellátása. A Civil törvény szerinti közhasznúság megvalósítása. Ez a cél 2021. december 3-tól változatlanul megmaradt és emellett a továbbiakban a KEKVA törvény szerinti alábbi közfeladatokat is ellátja:

1. a XX. századi magyarországi, valamint közép- és kelet-európai történeti, politikai és társadalmi kutatások, ezen belül különösen a kommunizmus, a közép- és kelet-európai diktatúrák XX. századi történetének feltárása is bemutatása, a magyar, valamint a közép- és kelet-európai történelem, politika is társadalom tényeinek kutatása és elemzése, beleértve a régióban élő őshonos nemzetiségek történetét is;
2. egy, a magyar nemzeti szuverenitás szempontját figyelembevevő, korszerű történelemszemlélet alapjainak kidolgozása és disszeminálása;
3. a kulturális javak védelme érdekében oktatófilmek és dokumentumfilmek készítése, tananyagok és pedagógiai segédanyagok készítése, könyv- és tudományos kötetek kiadása, digitalizált tartalmak készítése és fejlesztése, felnőttképzési és oktatási tevékenység ellátása, közhasznú kampányok és rendezvények szervezése és lebonyolítása;

4. a kulturális örökség védelme, elemeinek megőrzése, fenntartható használatuknak elősegítése és támogatása;
5. muzeális intézmények fenntartása és működtetése, a történelmi kutatótevékenység támogatása;
6. társadalomtudományi kutatóintézetek fenntartása és működtetése, társadalomtudományi kutató- és tudásmegőrző tevékenység végzése;
7. irodalomtörténeti kutatóintézetek fenntartása és működtetése, irodalomtörténeti hagyatékkezelő, kutató- és tudásmegőrző tevékenység bonyolítása.

Az Alapítvány céljainak megvalósítása, és a kuratórium ezt szolgáló döntéseinek végrehajtása érdekében 2023. évben a Terror Háza Múzeumot, a XX. Század Intézetet, XXI. Század Intézetet, Habsburg Történelmi Intézetet, Kommunizmus Kutató Intézetet, valamint a Kertész Imre Intézetet működtette.

Adószám: 18237010-2-43
KSH számjele: 18237010-9499-561-01
Székhelye: 1122 Budapest, Határőr u. 35.

Adóköteles tevékenység kezdete: 1999.06.23

Az Alapítvány alapítója:

Magyarország Kormánya

Az Alapítvány főtevékenység köre:

94.99'08 M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység

Képviselőre jogosult adatai:

dr. Schmidt Mária 1023. Budapest. Gül Baba u. 34.
A képviselő módja: önálló.

A beszámoló elkészítéséért felelős:

Az Alapítvány részére a könyvviteli szolgáltatást és a beszámoló összeállítását a Stockmann Kft. (székhely: H-1118 Budapest, Breznó köz 3. félemelet 1.) részéről Németné Rák Judit, kamarai tag könyvvizsgáló végezte. (MKVK: 005607)

Könyvvizsgálat

Az Alapítvány éves beszámolójának könyvvizsgálói ellenőrzését és véleményezését a Super-Audit Könyvvizsgáló és Adótanácsadó Kft. (székhely: H-1139-Budapest, Petneházy u. 24-26. Cégjegyzék szám:01-09-674044) részéről Németh Tamás kamarai tag könyvvizsgáló (MKVK: 004852) végezte. A könyvvizsgáló a könyvvizsgálói szolgáltatáson kívül más szolgáltatást nem nyújtott az Alapítvány részére.

Kapcsolt vállalkozások bemutatása:

Az Alapítvány nem rendelkezik kapcsolt vállalkozással.

Számvitel Politika meghatározó elemeinek bemutatása

Az éves beszámoló a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény és a 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szabályaival összhangban készült.

Beszámoló formája:	Számviteli törvény szerinti éves beszámoló
Mérleg:	Számviteli törvény 1. számú melléklet szerinti „A” változat
Eredménykimutatás:	Számviteli törvény 2. számú melléklet szerinti összköltség eljárással és 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet 5. melléklete
Mérleg fordulónapja:	2023. december 31.
Mérlegkészítés időpontja:	2024. április 30.

Az Alapítvány a számviteli nyilvántartásait a kettős könyvvezetés rendszerében vezeti. A könyvvezetés pénzneme forint.

A beszámoló összeállítása során **jelentős összegű hiba**, ha a megállapított hibahatások üzleti évet érintő összértéke (előjeltől független) meghaladja a mérlegfőösszeg 2%-t.

Követelések, kötelezettségek

A fizetési határidőn túli követelésekre az értékvesztést egyedi elbírálás alapján állapítjuk meg. A követelések és a kötelezettségek könyv szerinti értéken kerülnek kimutatásra a mérlegben.

Készletek

A vásárolt készletek esetén bekerülési értéknek – az előző üzleti évhez hasonlóan - a beszerzési értékek alapján számított bekerülési ár minősül. A saját előállítású készleteket előállítási áron, FIFO módszerrel mutatja ki.

Céltartalékok

Az Alapítvány a Számviteli törvény 41. §-ban foglalt gazdasági események bekövetkezése esetén céltartalékot képez.

Aktív és passzív időbeli elhatárolások

Az Alapítvány aktív időbeli elhatárolásként számolja el a Számviteli törvény 32 – 33. §-ban bemutatott gazdasági eseményeket, ha azok a gazdálkodási időszakban felmerülnek.

Az Alapítvány passzív időbeli elhatárolásként mutatja ki a Számviteli törvény 44 – 45. §-ban bemutatott gazdasági eseményeket, ha azok a gazdálkodási időszakban felmerültek.

Devizás tételek értékelése

A külföldi pénzürtékre szóló követelések/kötelezettségek/pénzeszközök Forint értékének meghatározásánál az MNB árfolyam szolgál alapul. A deviza/valuta készletek csökkenése átlagár alapján történik.

Amortizációs szabályok

Az **értékcsökkenés elszámolása** az eszköz üzembe helyezésének időpontjától kezdődik.

A tárgyi eszközök között az Alapítvány azon eszközöket tartja nyilván, amelyek várható használati ideje meghaladja az egy évet. A tárgyi eszközök beszerzési értékének

meghatározásakor, az Alapítvány minden költséget figyelembe vesz, amely az eszköz beszerzésével, valamint üzembe helyezésével kapcsolatban, az üzembe helyezésig felmerül. A tárgyi eszközök értékcsökkenését a várható használati időtartamnak megfelelően határozzuk meg. Az értékcsökkenési leírási módszerek közül a bruttó érték alapján a lineáris leírás módszerét alkalmazzuk.

A 200 eFt egyedi beszerzési érték alatti eszközöket a beszerzéskor egy összegben értékcsökkenési leírásként kerülnek elszámolásra.

A **leírási kulcsok** az Alapítvány sajátosságait figyelembe véve, a várható hasznos élettartam és bizonyos tárgyi eszközök esetében a maradványérték figyelembevételével a következők szerint kerültek meghatározásra:

Eszköz megnevezése	Leírási kulcs %-a
Vagyoni értékű jogok	33,0
Szellemi termékek	33,0
Ingatlanok	2,0
Gépek, berendezések, felszerelések	14,5
Irodatechnikai gépek (<i>számítógépek, nyomtatók, másolók stb.</i>)	33,0
Egyéb berendezések, felszerelések	14,5

Behajtási költségátalány

Alapítványunk a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:155. § (2) bekezdése szerinti behajtási költségátalányt nem alkalmazza.

Jelentős érték meghatározása a 96. § (3a) bekezdés alkalmazásához

Alapítványunk akkor mutatja be a kiegészítő mellékletben a Számviteli törvény 1.sz. melléklet szerinti Mérleg A-változatában és 2.sz. melléklet szerinti Eredménykimutatás A-változatában arab számmal jelölt tételeket, ha azok egyenlege meghaladja a tárgyévi mérlegfőösszeg 25 %-t.

Kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételek:

Kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételnek kell tekinteni, ha az egyszeri tételként felmerülő bevétel nagysága meghaladja az előző évi árbevétel 20 %-t.

Kivételes nagyságú vagy előfordulású költségek vagy ráfordításnak kell tekinteni, ha a tárgyévi egy szeri tételként felmerülő költség vagy ráfordítás értéke meghaladja az előző évi összes költség vagy ráfordítás 20 %-át.

Adóhatósági vizsgálat

Az adóhatóság az Alapítvány 2023. évi számviteli nyilvántartásait és adóbevallásait az adó elévülésén belül bármikor vizsgálhatja. Az Alapítvány vezetőségének nincs tudomása olyan körülményről, amely alapján az Adóhatóság az Alapítvány számára jelentős adó-és járulék kötelezettséget állapíthatna meg.

Ellenőrzés során feltárt jelentős összegű hibák eredményre, eszközök és források állományára gyakorolt hatása

Az Alapítványnál 2023. év folyamán adóhatósági, illetve önellenőrzés keretében nem történt jelentős összegű hiba feltárása.

Egyéb tájékoztató adatok

Az előző üzleti évtől eltérő eljárásokból eredő, eredményt befolyásoló eltérések indokolása:

Alapítványunknál nem fordult elő az előző üzleti évtől eltérő eljárás, amely az eredményt befolyásolta volna.

Az Alapítvány tevékenységének sajátosságából adódó jelentősebb tételek bemutatása:

A tárgyi eszközök között kerülnek kimutatásra a Terror Háza Múzeum, és Kertész Intézet ingatlanai, gépei, berendezései, illetve a kiállításokkal kapcsolatos berendezések, kiállítási tárgyak.

A beruházás és beruházásra adott előleg jelentős része a Puskás múzeumhoz kötődik.

2020. május 28. napján hatályba lépett, az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXX. törvény 50. §-a kimondja, hogy a nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CXCVI törvény 13.§(3) bekezdése és az állami vagyronról szóló 2007.évi CVI. törvény 36. §(1) bekezdése alapján a Budapest XII. kerület, belterület 9646 hrsz.-ú, természetben a 1125 Budapest, XII. ker., Istenhegyi út 92. szám alatti, valamint a Budapest XII. kerület, belterület, 9957/6. hrsz.-ú, természetben a 1125 Budapest, XII. ker., Határőr út 35. szám alatti az állam tulajdonában lévő ingatlanok ingyenesen a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Alapítvány tulajdonába kerültek az Alapítvány tudományos kutatás, közművelődésügyi, oktatási és kulturális javak védelmével kapcsolatos közfeladatai ellátásának elősegítése céljából.

A készlet érték jelentős részét a saját előállítású könyvek értéke teszi ki.

Az egyéb követelések jelentősebb elemei: szolgáltatásra adott előlegek, adótúlfizetések.

Aktív időbeli elhatárolások között került kimutatásra az a lekötött betét időarányosan járó kamata (19 535 eFt), valamint a már kifizetett, de következő évet érintő költségek (5 106 eFt).

Passzív időbeli elhatárolások jelentős részét (20 081 166 eFt) a kapott támogatások alkotják. Ezek egy részét az Alapítvány még nem költötte el (10 199 261 eFt), másik részét már megkapta és beruházásra fordította.

A nettó árbevétel jelentős részét a Terror Háza Múzeum belépő jegyeinek értékesítéséből származó bevétel teszi ki, mely idén érte el, sőt meghaladta a pandémia előtti szintet. A pandémia miatt jelentősen emelkedett az online könyvértékesítés bevétele.

Az egyéb bevételek értéke nagyrészt a kapott támogatások bevételeként elszámolt összegét tartalmazza.

Az egyéb ráfordítások közül a legjelentősebb tétel a Szupermodern Stúdió Kft számlájával kapcsolatban keletkezett veszteség (86 905 eFt) amiatt, hogy a korábban kiállított számla támogatásban való elszámolásának lehetősége megszűnt. Másik jelentős tétel a céltartalék összege (62 997 eFt), mely a másodfokú ítélet alapján a 2023.12.31-ig fizetendő késedelmi kamat és perköltség összegéből tevődik össze.

A vállalkozási tevékenység a Terror Háza Múzeum területén működő könyvesbolt bevételéből, valamint az Alapítvány által kiadott könyvek értékesítéséből áll.

Az ellenőrzés során feltárt jelentős összegű hibák eredményre, az eszközökre és források állományára gyakorolt hatása évenkénti megbontásban:

A tárgyévben jelentős összegű hiba nem került azonosításra.

A vezető tisztségviselők, az igazgatóság, a felügyelő bizottság tagjainak folyósított előlegek és kölcsönök összege és a nevükben vállalat garanciák:

Vezető tisztségviselő részére előleg, kölcsön nem került folyósításra. Az Alapítványnál Kuratórium és felügyelő bizottság működik.

Kapcsolt felekkel lebonyolított ügyletek bemutatása, ha azok lényegesek és nem szokásos piaci feltételek között valósultak meg:

Az Alapítvány a kapcsolt felekkel a tárgyévben nem bonyolított le üzleti tranzakciót.

Anya, illetve leányvállalattal szembeni követelések, illetve kötelezettségek, tartósan adott kölcsönök kapcsolt vállalkozásban:

Az Alapítványnál ilyen jellegű tranzakció nem merült fel. (Az Alapítványnak nincs anya, illetve leányvállalata)

Követelések kapcsolt vállalkozással szemben:

Az Alapítványnak nincs követelése a kapcsolt vállalkozásával szemben

Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben:

Alapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Tartós kötelezettség kapcsolt vállalkozással szemben:

Alapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Rövid lejáratú kötelezettség kapcsolt vállalkozással szemben:

Alapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Azon kötelezettségek bemutatása, amelyek hátralévő futamideje több mint öt év:

Alapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Zálogjoggal vagy hasonló jogokkal biztosított kötelezettségek (feltüntetve a biztosítékok fajtáját és formáját)

Alapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Visszavásárolt saját részvények, saját üzletrészek megszerzésére vonatkozó adatok:

A tárgyévben nem volt ilyen tranzakció.

Valós értékelés esetén bemutatandó:

Társaságunk nem alkalmazta a valós értékelést.

A tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók átlagos statisztikai létszáma, bér és járulék adatai:

Statisztikai létszám	86 fő
Béreköltség	1 063 112 eFt
Megbízási díj	672 906 eFt
Egyéb személy jellegű kifizetések	78 154 eFt
Járulékok	216 439 eFt

Értékhelyesbítés, értékelési tartalék alkalmazása miatt bemutatandó adatok:

- a piaci értéken történő értékelés alkalmazott elvei és módszerei:
- az egyedi eszköz mérlegkészítéskori piaci értéke és könyv szerinti nettó értéke, valamint a két érték különbözete,
- az értékhelyesbítés nyitó értéke, növekedése, csökkenése, záró értéke eszköz csoportonként.

Alapítványunknál nem történt értékhelyesbítés.

Budapest, 2024. május 17.

.....
Főigazgató

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány
Ev: 2023. év

1. számú melléklet

Eszközök összetétele

adatok E Ft-ban

Megnevezés	Előző év		Tárgyév		Változás (%)
	Összeg (E Ft)	Részarány (%)	Összeg (E Ft)	Részarány (%)	
Befektetett eszközök	9 703 655	53,24	10 211 068	41,93	105,23
Immateriális javak	39 633	0,22	297 314	1,22	750,17
Tárgyi eszközök	9 657 849	52,99	9 907 581	40,68	102,59
Befektetett pénzügyi eszközök	6 173	0,03	6 173	0,03	100,00
Forgóeszközök	8 415 250	46,17	14 113 965	57,96	167,72
Készletek	162 439	0,89	142 021	0,58	87,43
Követelések	244 351	1,34	174 022	0,71	71,22
Értékpapírok	0	0,00	0	0,00	
Pénzeszközök	8 008 460	43,94	13 797 922	56,66	172,29
Aktív időbeli elhatárolások	106 134	0,58	27 003	0,11	25,44
ESZKÖZÖK (AKTIVÁK) ÖSSZESEN	18 225 039	100,00	24 352 036	100,00	133,62

Források összetétele

adatok E Ft-ban

Megnevezés	Előző év		Tárgyév		Változás (%)
	Összeg (E Ft)	Részarány (%)	Összeg (E Ft)	Részarány (%)	
Saját tőke	2 040 485	11,20	3 178 615	13,05	155,78
Jegyzett tőke	717 000	3,93	717 000	2,94	100,00
Jegyzett de még be nem fizetett tőke (-)	0	0,00	0	0,00	
Tőketartalék	0	0,00	0	0,00	
Eredménytartalék	767 028	4,21	1 323 485	5,43	172,55
Lekötött tartalék	0	0,00	0	0,00	
Értékelési tartalék	0	0,00	0	0,00	
Adózott eredmény	556 457	3,05	1 138 130	4,67	204,53
Céltartalékok	0	0,00	62 997	0,26	
Kötelezettségek	668 531	3,67	606 067	2,49	90,66
Hátrasorolt kötelezettség	0	0,00	0	0,00	
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0,00	0	0,00	
Rövid lejáratú kötelezettségek	668 531	3,67	606 067	2,49	90,66
Passzív időbeli elhatározások	15 516 023	85,14	20 504 357	84,20	132,15
FORRÁSOK(PASSZIVÁK)ÖSSZESEN	18 225 039	100,00	24 352 036	100,00	133,62

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Év: 2023. év

2. számú melléklet

Mutatók

adatok E Ft-ban

Mutatószámok	Képzése	Előző időszak		Tárgyidőszak		Változás (%)
		(E Ft)	(%)	(E Ft)	(%)	
Befektetett eszközök aránya	<u>Befektetett eszközök</u>	9 703 655	53,24	10 211 068	41,93	78,75
	Eszközök összesen	18 225 039		24 352 036		
Forgóeszközök aránya	<u>Forgóeszközök+Aktív időbeli elhatárolások</u>	8 521 384	46,76	14 140 968	58,07	124,19
	Eszközök összesen	18 225 039		24 352 036		
Saját tőke aránya	<u>Saját tőke</u>	2 040 485	11,20	3 178 615	13,05	116,58
	Összes forrás	18 225 039		24 352 036		
Kötelezettségek aránya	<u>Kötelezettségek</u>	668 531	3,67	606 067	2,49	67,85
	Összes forrás	18 225 039		24 352 036		
Tőke multiplikátor	<u>Eszközök összesen</u>	18 225 039	893,17	24 352 036	766,12	85,78
	Saját tőke	2 040 485		3 178 615		
Tőke forgási sebessége	<u>Nettó árbevétel</u>	645 194	31,62	870 041	27,37	86,57
	Saját tőke	2 040 485		3 178 615		
Likviditási mutató I. (Current ratio)	<u>Forgóeszközök</u>	8 415 250	1 258,77	14 113 965	2 328,78	185,00
	Rövid lejáratú kötelezettségek	668 531		606 067		
Likviditási mutató II. (Quick ratio - gyors ráta)	<u>Forgóeszközök-készletek</u>	8 252 811	1 234,47	13 971 944	2 305,35	186,75
	Rövid lejáratú kötelezettségek	668 531		606 067		
Likviditási mutató III.	<u>Pénzeszközök+Értékpapírok</u>	8 008 460	1 197,92	13 797 922	2 276,63	190,05
	Rövid lejáratú kötelezettségek	668 531		606 067		
Likviditási mutató IV.	<u>Pénzeszközök</u>	8 008 460	1 197,92	13 797 922	2 276,63	190,05
	Rövid lejáratú kötelezettségek	668 531		606 067		
Saját tőke hatékonysága	<u>Adózott eredmény</u>	556 457	27,27	1 138 130	35,81	131,30
	Saját tőke	2 040 485		3 178 615		
Árbevétel arányos üzleti eredménye	<u>Üzemi (üzleti) eredmény</u>	410 416	63,61	358 727	41,23	64,82
	Nettó árbevétel	645 194		870 041		
Tőkearányos üzleti eredmény	<u>Üzemi (üzleti) eredmény</u>	410 416	20,11	358 727	11,29	56,11
	Saját tőke	2 040 485		3 178 615		
Eszközarányos üzleti eredmény	<u>Üzemi (üzleti) eredmény</u>	410 416	2,25	358 727	1,47	65,41
	Összes eszköz	18 225 039		24 352 036		

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

Év: 2023. év

3. számú melléklet

Immateriális javak és tárgyi eszközök bruttó értékének, halmozott értékcsökkenésének és nettó értékének változása

adatok E Ft-ban

Megnevezés	Bruttó érték					Értékcsökkenés							Nettó érték	
	Nyitó érték	Növekedés	Csökkenés	Átsorolás	Záró	Nyitó érték	Növekedés			Csökkenés	Átsorolás	Záró	Nyitó	Záró
							Terv szerinti	Terven felelőli	Kísértékű					
Alapítás-átszervezés aktivált értéke	0				0	0						0	0	0
Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	0				0	0						0	0	0
Vagyoni értékű jogok	52 885		2 371		50 514	52 758	127			2 371		50 514	127	0
Szellemi termék	567 251	390 474			957 725	527 745	132 666					660 411	39 506	297 314
Üzleti vagy cégérték	0				0	0						0	0	0
Immateriális javakra adott előlegek	0				0	0						0	0	0
Immateriális javak értékhelyesbítése	0				0	0						0	0	0
IMMATERIÁLIS JAVAK	620 136	390 474	2 371	0	1 008 239	580 503	132 793	0	0	2 371	0	710 925	39 633	297 314
Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	5 573 944	1 209 287			6 783 231	1 295 091	116 036					1 411 127	4 278 853	5 372 104
Műszaki berendezések, gépek, járművek	0				0	0						0	0	0
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	1 967 985	83 293	15 774		2 035 504	1 008 164	124 058		7 215	15 661		1 123 776	959 821	911 728
Tenyészállatok	0				0	0						0	0	0
Beruházások, felújítások	4 274 095	1 031 417	1 683 054		3 622 458	0						0	4 274 095	3 622 458
Beruházásokra adott előlegek	145 080	53 412	197 201		1 291	0						0	145 080	1 291
Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	0				0	0						0	0	0
TÁRGYI ESZKÖZÖK	#####	2 377 409	1 896 029	0	12 442 484	2 303 255	240 094	0	7 215	15 661	0	2 534 903	9 657 849	9 907 581
Mindösszesen:	#####	2 767 883	1 898 400	0	13 450 723	2 883 758	372 887	0	7 215	18 032	0	3 245 828	9 697 482	10 204 895

Statistikai számjel: 18237010-9499-561-01

Nyilántartási szám: 01-01-0007526

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

4. számú melléklet

CASH-FLOW kimutatás

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
a	b	c	d
I.	I. Működési cash flow (1-13. sorok)	-5 103 538	-1 914 037
1a.	1a. Adózás előtti eredmény +	556 457	1 138 130
	ebből: működésre kapott, pénzügyileg rendezett támogatás,	0	0
1b.	1b. Korrekciók az adózás előtti eredményben +	-923 803	-946 267
1.	1. Korrigált adózás előtti eredmény (1a+1b) +	-367 346	191 863
2.	2. Elszámolt amortizáció +	316 695	380 103
3.	3. Elszámolt értékvesztés és visszairás +	40	96 088
4.	4. Céltartalék képzés és felhasználás különbözete +	-2 090	62 997
5.	5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye +	-904	0
6.	6. Szállítói kötelezettség változása +	-191 615	-449 111
7.	7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása +	32 313	384 578
8.	8. Passzív időbeli elhatárolások változása +	-4 974 420	-2 654 457
9.	9. Vevőkövetelés változása +	1 403	-8 852
10.	10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása +	91 466	89 718
11.	11. Aktív időbeli elhatárolások változása +	-9 080	-6 964
12.	12. Fizetett adó (nyereség után) -	0	0
13.	13. Fizetett osztalék, részesedés -	0	0
II.	II. Befektetési cash flow (14-18. sorok)	-1 667 667	-887 628
14.	14. Befektetett eszközök beszerzése -	-1 670 317	-887 628
15.	15. Befektetett eszközök eladása +	2 650	0
16.	16. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése,	0	0
17.	17. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek -	0	0
18.	18. Kapott osztalék, részesedés +	0	0
III.	III. Finanszírozási cash flow (19-26. sorok)	1 336 596	8 591 127
19.	19. Részvénykibocsátás, tőkebevonás (tőkeemelés) bevétele +	0	0
20.	20. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele +	0	0
21.	21. Hitel és kölcsön felvétele +	0	0
22.	22. Véglegesen kapott pénzeszköz +	2 004 570	8 595 149
23.	23. Részvénybevonás, tőkekivonás (tőkeleszállítás) -	0	0
24.	24. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése -	0	0
25.	25. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése -	0	0
26.	26. Véglegesen átadott pénzeszköz -	-667 974	-4 022
IV.	IV. Pénzeszközök változása (I+II+III. sorok) +	-5 434 609	5 789 462
27.	27. Devizás pénzeszközök ártértékelése +	0	0
V.	V. Pénzeszközök mérleg szerinti változása (IV+27. sorok) +	-5 434 609	5 789 462

Statisztikai számjel: 18237010-9499-561-01

Nyilántartási szám: 01-01-0007526

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány

5. számú melléklet

Támogatási programok bemutatása

2022. évi működési támogatás

2023. évi működési támogatás

Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány székhelyéül szolgáló ingatlan felújításának és átalakításának támogatása

Szakmai többletfeladatok megvalósítása, valamint a Határőr út 35. szám alatti ingatlan felújításának II. üteme

Idő van! Digitális tartalomfejlesztési projekt

Puskás Kiállítási Központ megvalósítása

A kulturális ágazatot érintő 2023. évi bértámogatásra

Közép- és Kelet Európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány szakmai programjainak támogatása

Szakmai programok 2.

30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása IV. szakasz

Az I. világháború kitörésének 100.évfordulója alkalmából rendezett centenáriumi ünneppsorozathoz kapcsolódó megemlékezések.

Petőfi Sándor születésének 200. évfordulójára egy Petőfi 200 közös jó a szabadság elnevezésű vers-megzenésítési verseny és koncertsorozat megvalósítására

"A legmagyarabb Habsburg" címen - egy József nádor (1776-1847) emlékévk előkészítése

Schmidt Éva sorshagyaték - az életmű feldolgozása

A kötelező ágazati szakmai továbbképzések működésének támogatása

2022. évi rendelkező év a magánszemélyek adójának 1%-áról támogatása

2023. évi rendelkező év a magánszemélyek adójának 1%-áról támogatása

Támogatási program elnevezése	2022. évi működési támogatás
Támogató megnevezése	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2022.01.01 - 2022.12.31.
Támogatási összeg	1 000 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	222 719 477
- tárgyévben felhasznált összeg	222 719 477
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	99 190 672
Dologi	76 395 395
Felhalmozási	47 133 410
Összesen:	222 719 477
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
<p>A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány, ezen belül a Terror Háza Múzeum, a XX. Század Intézet, a XXI. Század Intézet, a Habsburg Történeti Intézet, a Kertész Imre Intézet, valamint a Kommunizmuskutató Intézet működési költségeinek támogatása. Az Alapítvány célja – az alapító okiratával összhangban – a tudományos kutatás, közművelődési, oktatási és a kulturális javak védelmével kapcsolatos állami feladat ellátása.</p>	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Az Alapítvány és a Terror Háza Múzeum működtetése.	

Támogatási program elnevezése	2023. évi működési támogatás
Támogató megnevezése	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2023.01.01 -2023.12.31.
Támogatási összeg	1 200 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	807 165 265
- tárgyévben felhasznált összeg	807 165 265
- tárgyévben folyósított összeg	1 200 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	297 265 888
Dologi	445 886 151
Felhalmozási	64 013 226
Összesen:	807 165 265
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
<p>Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány 2023. évi működésének támogatása. A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány, ezen belül a Terror Háza Múzeum, a XX. Század Intézet, a XXI. Század Intézet, a Habsburg Történelmi Intézet, a Kertész Imre Intézet, valamint a Kommunizmuskutató Intézet működési költségeinek támogatása. Az Alapítvány célja – az alapító okiratával összhangban – a tudományos kutatás, közművelődési, oktatási és a kulturális javak védelmével kapcsolatos állami feladat ellátása.</p>	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Az Alapítvány és a Terror Háza Múzeum működtetése.	

Támogatási program elnevezése	Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány székhelyűl szolgáló ingatlan felújításának és átalakításának támogatása
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2020.10.20. - 2023.06.30.
Támogatási összeg	1 000 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	75 681 470
- tárgyévben felhasznált összeg	75 681 470
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	75 681 470
Összesen:	75 681 470
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány székhelyűl szolgáló ingatlan felújításának és átalakításának támogatása	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Felújítási munkálatok koordinálása	

Támogatási program elnevezése	Szakmai többletfeladatok megvalósítása, valamint a Határőr út 35. szám alatti ingatlan felújításának II. üteme
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség / Bethlen Gábor Alapkezelő
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2021.01.01. - 2024.12.31.
Támogatási összeg	1 200 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	593 182 552
- tárgyévben felhasznált összeg	593 182 552
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	311 578 366
Dologi	152 147 838
Felhalmozási	129 456 348
Összesen:	593 182 552
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány, ezen belül a Terror Háza Múzeum, a XX. Század Intézet, a XXI. Század Intézet, a Habsburg Történelmi Intézet, a Kertész Imre Intézet, valamint a Kommunizmuskutató Intézet szakmai programjainak támogatása, valamint a Határőr út 35. szám alatti ingatlan felújításának II. üteme. Az Alapítvány célja – az alapító okiratával összhangban – a tudományos kutatás, közművelődési, oktatási és a kulturális javak védelmével kapcsolatos állami feladat ellátása.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	Idő van! Digitális tartalomfejlesztési projekt
Támogató megnevezése	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2018.12.01 - 2023.07.31
Támogatási összeg	1 500 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	331 754 421
- tárgyévben felhasznált összeg	331 754 421
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	252 825 890
Dologi	77 810 930
Felhalmozási	1 117 601
Összesen:	331 754 421
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
<p>A Magyar Kormány a 1035/2018. (II.12.) számú, digitális tartalomfejlesztés támogatásáról szóló Kormányhatározatban a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt digitális tartalomfejlesztési feladatokkal bízta meg. A Magyar Kormány a 1035/2018. (II.12.) számú, digitális tartalomfejlesztés támogatásáról szóló Kormányhatározatban a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt digitális tartalomfejlesztési feladatokkal bízta meg.</p>	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
<p>Szakmai háttéranyagok készítése a platform fejlesztéséhez, Interaktív edukációs platform fejlesztése, tartalmak feltöltése, tesztelés, fejlesztési hibák javítása. Oktatási animációk készítése. Pedagógusképzés. Digitális tankönyv bemutatása és a visszajelzések értékelése.</p>	

Támogatási program elnevezése	Puskás Kiállítási Központ megvalósítása
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2019.04.05. - 2023.04.30
Támogatási összeg	3 886 397 608
- ebből tárgyévre jutó összeg	542 503 480
- tárgyévben felhasznált összeg	542 503 480
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	46 967 373
Dologi	19 508 591
Felhalmozási	476 027 516
Összesen:	542 503 480
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Magyar Kormány a 1186/2019. (IV. 5.) Korm. határozatában a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt bízta meg a Puskás Aréna részeként megvalósuló Puskás Kiállítási Központ (továbbiakban: a Puskás Múzeum) tervezésével és kialakításával.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Kivitelezési feladatok koordinálása, Szakmai anyagok, tartalomkészítés Kiállítási tárgyak felkutatása, restaaurálása, beszerzése	

Támogatási program elnevezése	A kulturális ágazatot érintő 2023. évi bértámogatásra
Támogató megnevezése	Kulturális és Innovációs Minisztérium
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2023.01.01 . 2023.12.31
Támogatási összeg	169 869 998
- ebből tárgyévre jutó összeg	167 800 565
- tárgyévben felhasznált összeg	167 800 565
- tárgyévben folyósított összeg	169 869 998
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	167 800 565
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	167 800 565
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A kulturális ágazatban közfeladatot ellátók béremelésére	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	Közép- és Kelet Európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány szakmai programjainak támogatása
Támogató megnevezése	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2022.01.01. - 2023.06.30.
Támogatási összeg	329 700 230
- ebből tárgyévre jutó összeg	45 644 531
- tárgyévben felhasznált összeg	45 644 531
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	45 259 764
Dologi	384 767
Felhalmozási	0
Összesen:	45 644 531
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány szakmai programjainak támogatása, különös tekintettel a Budapest 150 rendezvénysorozat befejezésére és a zárókonferencia megrendezésére.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	Szakmai programok 2.
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség / Bethlen Gábor Alapkezelő
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2021.01.01. - 2022.06.30.
Támogatási összeg	390 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	117 007 910
- tárgyévben felhasznált összeg	117 007 910
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	14 833 000
Dologi	3 714 278
Felhalmozási	0
Összesen:	18 547 278
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
<p>A Political Network for Values nemzetközi szervezet éves konferenciája és a hozzá kapcsolódó kísérőprogramok lebonyolítása. A rendezvényt a Politikai Hálózat az Értékekért Magyarország Egyesület szervezi, amely részére a szükséges forrást a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány együttműködési megállapodás keretében biztosítja.</p>	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása IV. szakasz
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2021.03.01-2024.12.31.
Támogatási összeg	3 000 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	378 105 904
- tárgyévben felhasznált összeg	378 105 904
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	378 105 904
Dologi	
Felhalmozási	0
Összesen:	378 105 904
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány működésének támogatása, a 30 éve szabadon Emlékév programjainak lezárása, illetve Puskás Kiállítási Központ kialakítása II. ütem	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	Az I. világháború kitörésének 100.évfordulója alkalmából rendezett centenáriumi ünneppsorozatához kapcsolódó megemlékezések.
Támogató megnevezése	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2019.04.01 - 2023.04.30
Támogatási összeg	1 000 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	59 053 113
- tárgyévben felhasznált összeg	59 053 113
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	4 449 786
Dologi	54 603 327
Felhalmozási	0
Összesen:	59 053 113
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Az I. világháború kitörésének 100. évfordulója alkalmából rendezett Centenáriumi Ünneppsorozatához kapcsolódó kiadások költségeit (koordinációs iroda, honlap működtetési költsége, új értelmezési keret megteremtése, a nemzetközi közösségért meghozott áldozatok felkutatása, emlékművek felújítása, országos képzési és egyéb programok szervezése, közösségi emlékezet erősítése, nagyszabású központi programok megvalósítása, folyamatos pályáztatás a helyi közösségek megemlékezéseinek érdekében) fedezi belőle a Közalapítvány.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Az Ünneppsorozat lezárása, Kiállítás bontási munkálatainak megkezdése.	

Támogatási program elnevezése	Petőfi Sándor születésének 200. évfordulójára egy Petőfi 200 közös jó a szabadság elnevezésű vers-megzenésítési verseny és koncertsorozat megvalósítására
Támogató megnevezése	Nemzeti Kulturális Alap
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2022.02.15. - 2024.04.30.
Támogatási összeg	500 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	350 436 098
- tárgyévben felhasznált összeg	350 436 098
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	165 423 633
Dologi	185 012 465
Felhalmozási	0
Összesen:	350 436 098
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Petőfi Sándor születésének 200. évfordulójára elékezve "Petőfi 200 - közös jó a szabadság" elnevezésű vers-megzenésítési verseny és koncertsorozat megvalósítása	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
A kiválasztott Petőfi versek megzenésítése és utazó kultúrműsor bemutatása országszerte.	

Támogatási program elnevezése	"A legmagyarabb Habsburg" címen - egy József nádor (1776-1847) emlékévé előkészítése
Támogató megnevezése	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2023.06.01. - 2023.12.31.
Támogatási összeg	50 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	50 000 000
- tárgyévben felhasznált összeg	50 000 000
- tárgyévben folyósított összeg	50 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	30 873 008
Dologi	7 061 992
Felhalmozási	12 065 000
Összesen:	50 000 000
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
"A legmagyarabb Habsburg" címen - egy József nádor (1776-1847) emlékévé előkészítése	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Konferenciaszervezés, kutatás.	

Támogatási program elnevezése	Schmidt Éva sorshagyaték - az életmű feldolgozása
Támogató megnevezése	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2023.09.01. - 2024.12.31
Támogatási összeg	50 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyéven felhasznált összeg	0
- tárgyéven folyósított összeg	50 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Targyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Schmidt Éva sorshagyaték - az életmű feldolgozása	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	A kötelező ágazati szakmai továbbképzések működésének támogatása
Támogató megnevezése	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2023.10.15. - 2027.06.30.
Támogatási összeg	7 123 877 541
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyévben felhasznált összeg	0
- tárgyévben folyósított összeg	7 123 877 541
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A kötelező ágazati szakmai továbbképzések működésének támogatása	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	2022. évi rendelkező év a magánszemélyek adójának 1%-áról támogatása
Támogató megnevezése	
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2022.01.01. - 2022.12.31.
Támogatási összeg	197 904
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyévben felhasznált összeg	0
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	197 904
Felhalmozási	0
Összesen:	197 904
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A támogatást gyűjteménygyarapításra fordítottuk.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	2023. évi rendelkező év a magánszemélyek adójának 1%-áról támogatása
Támogató megnevezése	
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2023.01.01. - 2023.12.31.
Támogatási összeg	283 885
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyéven felhasznált összeg	0
- tárgyéven folyósított összeg	283 885
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Targyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	